

ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО
БІБЛІОТЕКА

Серія «Педагоги Вінниччини»

**КРУПКА
ВІКТОР ПЕТРОВИЧ**

СЛОВО ПРОМОВИТИ, ЯК РОЗДІЛИТИ ХЛІБ

біобібліографічний покажчик

Вінниця – 2021

УДК 016:929Крупка:[8+37](477)
К84

Крупка Віктор Петрович: Слово промовити, як розділити хліб : біобібліографічний покажчик / ВДПУ ім. М. Коцюбинського, Бібліотека ; уклад. та відп. за вип. В. С. Білоус. – Вінниця, 2021. – 78 с. – (Педагоги Вінниччини).

Біобібліографічний покажчик присвячений літературознавцю, кандидату філологічних наук, старшому викладачеві кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, сучасному українському письменнику, члену Національної спілки письменників України (2018), члену Національної спілки журналістів України (2016) Крупці Віктору Петровичу.

Покажчик у хронологічному порядку містить бібліографію основних друкованих публікацій та поетичних творів науковця і вже знаного не лише на Вінниччині письменника.

Видання адресоване філологам, освітянам, краєзнавцям та усім небайдужим до книги і поезії.

Уклад. та
відп. за випуск

директор бібліотеки
В. С. Білоус

Художнє оформлення

пров. бібліотекар
Б. І. Федорук

КРУПКА

Віктор Петрович

кандидат філологічних наук, старший викладач

Кафедри української літератури

Факультету філології і журналістики імені Михайла

Стельмаха

**Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

КОЛИ ВЖЕ ТИ НАЛЕЖИШ СВІТУ...

Слово про поета

– Не розумію я цього Крупку... з Вінниці... – сказав якось мені доволі маститий письменник-прозаїк.

– А що там розуміти? – усміхнувшись, випалив я перше, що підсвідомо прийшло: – З тихою надлюбов'ю, при зорях прозоро, химерник годує нас хлібом для янгола!

– Не зрозумів... – сьорбнувши кави, глянув на мене здивований почутим колега.

– Він поет. І сприймати його треба, як поета.

Зізнаюся, але не каюся, – я тоді не сказав, що речення те вибудувалося саме собою із назв Вікторових книжок: його творчий доробок складають поетичні збірки «Тиха надлюбов» (2016), «Прозорі» (2017), «Химерник» (2019), «Хліб для янгола» (2020)...

Багато це чи мало? Не знаю. Але знаю точно, що відповіді на це питання не знає ніхто, окрім Господа Бога.

...вічності ще не було в карбуванні імен...

Вічності ще не було, але доторк до неї відбувся – сорок п'ять років тому в невідомому світу селі, у подільському Надроссі, у Педосах Погребищанського району, що на Вінниччині, народився Віктор Петрович Крупка – сучасний український письменник, педагог, літературознавець, кандидат філологічних наук, член Національної спілки письменників України (2018), член Національної спілки журналістів України (2016). Але найперше – поет.

...аби прийдешній засвіт упізнати.

Після закінчення Педосівської загальноосвітньої школи І–ІІ ступенів Віктор навчався у Вінницькому педагогічному училищі (1991–1995) та Вінницькому державному педагогічному університеті імені Михайла Коцюбинського (1996–2001).

З 1995 до 2002 року працював учителем української мови та літератури в рідному селі. З 2004 року – викладач кафедри української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. У 2011 році успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Поезія Володимира Забаштанського (проблеми творчої еволюції)».

Віктор Крупка – автор близько 70 наукових та 30 публіцистичних статей, серед яких монографія «Художній світ Володимира Забаштанського» (2015) та 5 навчально-методичних посібники.

*...щоб знайти себе отого – босого і напівдикого,
не приреченого на повільну плинність.*

Лавреат літературно-мистецьких премій: «Кришталева вишня» (2018) за збірку віршів «Прозорі», обласної літературно-мистецької премії імені Володимира Забаштанського (2019), літературно-мистецької премії імені Василя Юхимовича (2020) за книгу віршів «Химерник»; а також фестивалів та конкурсів: «Відродження поезії» (Одеса, 2017), літературно-мистецького конкурсу імені Всеволода Нестайка (Бердичів, 2019), Всеукраїнського конкурсу одного вірша «Малахітовий носоріг» (Вінниця, 2019).

Член журі Всеукраїнської літературної премії імені Михайла Коцюбинського (2020), обласного літературно-краєзнавчого конкурсу «Золота спадщина Поділля» (2016-2019), літературно-мистецького фестивалю «Відродження поезії» (2018-2019), регіонального літературного конкурсу «Житомир TEN» (2018), фестивалю-конкурсу поезії та авторської пісні імені Віктора Ізотова (2019).

...усе таке не пізнане – найвище...

Активний учасник багатьох мистецьких та просвітницьких проєктів на міському, обласному й всеукраїнському рівнях, Віктор з 2012 року керує літературно-мистецькою студією «Вітрила», що базується на кафедрі української літератури Вінницького

державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

От і начебто все, що хотілося сказати, – сказав. Проте... Найголовніше забувся: на ювілей свій можеш житомирських друзів, нас із Юрієм Іванцем і не запрошувати – самі приїдемо. І її прихватимо... (Гітару...). Якщо зірвемо пару в університеті – тут уже звиняйте – це генетика: ми ж теж поети...

НАМ ДО ВІННИЦІ ДОРОГА

*Не дивись на північ в шибку,
не шліфуй до букви віри...
Там Бердичева не видко,
а Житомира – тим більш!*

*Нам до Вінниці дорога –
наче карта до коліс.
Ні печалі, ні тривоги...
І до фар нам... Прес-реліз.*

*Є одна на двох гітара,
і одне на двох авто...
Що від нас? Зірвати пару?
Як не ми, скажи, то хто?*

*Рушники розправлять крила...
А маршрут один – Парнас!
Ти у групі ... У "Вітрилах"...
Прошиши будь ласка нас.*

*Погребище... Дикі маки...
Це десь там зростав поет...
Чи зірки у Зодіаку?
Чи це Рось і очерет?*

*Ти з якого тіста, друже?
Всі на вест... А ти – на норд.
За селом подільським тужиш...
Рідна хата – власний порт!*

*Що, химерно? Не дивуйся –
ювілеїв мед гіркий...
Запросив? Тепер катуйся...
Без образ – ти й сам такий!*

*Як галерник на галері –
що уздовж – долає Буг...
То для інших ти химерник...
А для нас – подільський друг.*

*Хай би що там – ми приїдем.
Аудиторію знайдем...
Пара ця – після обіду –
не робота, а едем!*

Валерій Хмелівський,
письменник, член Національної спілки письменників України,
Бердичів

НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
Крупки Віктора Петровича

2001

1. Костюк А. В. Особливості ідіостилю Олега Черногуза / А. В. Костюк, В. П. Крупка // Студії з лексикології, граматики та лінгводидактики української мови : зб. наук. пр. – Вінниця, 2001. – С. 176–180.

2002

2. Крупка В. Молитва «... за матір гріховно-святу» (образ України в ліриці Володимира Забаштанського) / В. Крупка // Рідний край : науковий, публіцистичний, художньо-літературний альманах. – Полтава, 2002. – С. 110–115.

2003

3. Крупка В. «Браїлівські балади» Володимира Забаштанського: проблема жанру / В. Крупка // Слово і час. – 2003. – №12. – С. 64–70.

4. Крупка В. Поетика новотворів Володимира Забаштанського / В. Крупка // Південний архів. Філологічні науки : зб. наук. пр. – Херсон : Вид-во ХДУ, 2003. – Вип. XXI. – С. 187–189.

5. Крупка В. Три балади Володимира Забаштанського / В. Крупка // Філологічні студії : зб. наук. пр. – Вінниця, 2003. – Вип. 1. – С. 197–199.

2004

6. Крупка В. «Мій Бог – Шевченко» (Тарас Шевченко і його літературні традиції у творчості Володимира Забаштанського) / В. Крупка // Літературознавчі обрії : праці молодих учених. – Київ : Інститут

літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2004. – Вип. 6. – С. 90–94.

2005

7. Крупка В. Біографічна й творча рецепція Михайла Коцюбинського в поезії В. Забаштанського «І це записано в книгу життя» / В. Крупка // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія : зб. наук. пр. / відп. ред. Н. Л. Іваницька. – Вінниця : Вид-во Вінницького держ. пед. ун-ту, 2005. – Вип. 7. – С. 84–87.

2006

8. Крупка В. Морально-етична природа образу селянина-працелюба у ранній поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі обрії : праці молодих учених. – Київ : Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2006. – Вип. 12. – С. 178–181.

2007

9. Крупка В. Патетика життєствердження у поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія : зб. наук. пр. / відп. ред. Н. Л. Іваницька . – Вінниця : ТОВ «Ландо ЛТД», 2007. – Вип. 9. – С. 227–230.

10. Крупка В. П. Мотиви любові до України в поезії Миколи Вороного / В. П. Крупка, В. В. Городинська // Філологічні студії : зб. наук. ст. – Вінниця : Вид-во ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2007. – Вип. 5. – С. 184–186.

2008

11. Крупка В. «Зависнувши над прірвою самотини» (самотність як буття-у-світі в поезії Володимира Забаштанського) / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. ст.– Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2008. – Вип. 3. – С. 44–49.

2009

12. Крупка В. Дискурс української новели: спецсеминар для студентів денної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» / В. Крупка. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2009. – 51 с.

13. Крупка В. Володимир Забаштанський – поет кобзарського чину / В. Крупка // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / Г. Ф. Семенюк (гол. ред.).– Київ : Твім інтер, 2009. – Ч. 1. Вип. 33. – С. 627–635.

14. Крупка В. Концепт віри в життєтворчості Володимира Забаштанського / В. Крупка // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / Г. Ф. Семенюк (гол. ред.). – Київ : Твім інтер, 2009. – Вип. 34. Ч. 2. – С. 346–352.

15. Крупка В. Проблемно-тематичні аспекти віршів-спогадів Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. ст.– Вінниця : ДОД ВДПУ, 2009. – Вип. 4. – С. 69–75.

16. Крупка В. Самотність як константа поетичного світу Володимира Забаштанського / В. Крупка // Актуальні проблеми викладання української мови та літератури в організаціях ПМР : матеріали республіканської науково-практичної конференції. – Тирасполь : ДОЗ «ПДІРО», 2009. – С. 216–220.

2010

16. Крупка В. Поетичне місіянство Володимира Забаштанського // «Для нього світлом було слово»: до 70-річчя від дня народження Володимира Забаштанського : бібліограф. покажч. / В. Крупка ; Вінницька ОУНБ ім. К. А. Тімірязєва. – Вінниця, 2010. – С. 7–11.

17. Крупка В. Поетичне місіянство Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. ст. / ред. кол.: І. Є. Руснак, Н. С. Поляруш, Т. В. Яковенко. – Вінниця : Планер, 2010. – Вип. 5. – С. 173–179.

18. Крупка В. Концепти серця і душі в поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Література. Фольклор. Проблеми поетики : зб. наук. пр. / Г. Ф. Семенюк (гол. ред.). – Київ : Твім інтер, 2010. – Вип. 29. Ч.2. С. 516–522.

19. Крупка В. Рецепція козацького духу в малій прозі Леоніда Мосендза / В. Крупка // ХХ століття: від модерності до традиції. Естетика і поетика творчості Леоніда Мосендза. – Вінниця, 2010. – Вип. 1. С. 72–78.

20. Крупка В. Поезія Володимира Забаштанського (проблеми творчої еволюції) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : [спец.] 10.01.01 «Українська література» / Крупка Віктор Петрович ; Київський ун-т ім. Бориса Грінченка. Захищена 19.01.2011. – Київ, 2010. – 19 с.

21. Крупка В. Світоглядна еволюція Володимира Забаштанського / В. Крупка // Вінницький край : літературно-мистецький журнал. – 2010. – №3. – С. 108–113.

2011

- 22.** Крупка В. Жанровий діапазон поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. пр. – Вип. 6. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2011. – С. 295–301.
- 23.** Крупка В. Особливості концептосфери поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературне краєзнавство Поділля в системі сучасної освіти: стан, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. / ред. колегія: О. М. Куцевол (гол. ред.), А. М. Подолинний, С. О. Жила. – Вінниця : ТОВ «Ландо ЛТД», 2011. – С. 78–84.
- 24.** Крупка В. Поезія Володимира Забаштанського: проблема ідіостилю / В. Крупка // Тернопільський національний педагогічний університет ім. В. Гнатюка. Наукові записки. Серія: Літературознавство / редкол.: М. Ткачук, Р. Гром'як, О. Голотов. – Тернопіль : ТНПУ, 2011. – Вип. 31. – С. 81–88.
- 25.** Крупка В. Міфотворчий аспект агіографічних та християнських мотивів у поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. Соціальні комунікації.– Ужгород : Видавництво УжНУ «Говерла», 2011. – Вип. 26. – С.71–74.
- 26.** Крупка В. Всеукраїнська конференція про Юрія Клена у Вінниці / В. Крупка // Слово і час. – 2011. – №6. – С.121–122.

2012

27. Крупка В. Поезія «Синові» Юрія Клена: концепт спадкоємності чину / В. Крупка // ХХ століття: від модерності до традиції. Творчість Юрія Клена і міжвоєнна доба в українській літературі : зб. наук. пр. / ред. колегія: І. Руснак, О. Баган та ін. – Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2012. – Вип. 2. – С. 60–64.

28. Крупка В. Поезія Володимира Забаштанського : проблематика, жанри, ідіостиль, версифікація / В. Крупка // Блискавка з темряви. Володимир Забаштанський очима сучасників : збірка спогадів, статей, поезій / упоряд. та ред. В. С. Рабенчук ; передм. І. М. Дзюби. – Вінниця : Державна картографічна фабрика, 2011. – С. 348–392.

29. Крупка В. Кореляція «автор-ліричний герой» у поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. ст.– Вінниця : ТОВ «Фірма «Планер», 2012. – Вип. 7. – С. 353–362.

2013

30. Крупка В. Драматичний модус художності в поезії «Монолог з дитинства» Дмитра Іванова / В. Крупка // Літературознавчі студії : зб. наук. ст. / редкол.: О. М. Куцевол, Н. С. Поляруш, А. П. Віннічук. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. – Вип. 8. – С. 277–284.

31. Крупка В. П. Історія української літератури (розділ «Історія української літератури») : навчально-методичний посібник / В. Крупка. – Вінниця, 2013. – 62 с.

32. Крупка В. П. Полісемантичність концептів «скеля» і «камінь» у поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Науковий вісник Миколаївського державного університету. Філологічні науки : зб. наук. пр. – Миколаїв : МНУ імені В. О.Сухомлинського, 2013. – Вип. 4.12 (96). – С. 127–130.

33. Крупка В. Рецепт християнської традиції в поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Виховання молоді на принципах християнської моралі : матеріали регіональної наукової конференції 5 березня 2013 року / уклад.: О. І. Криворучко, Ю. А. Зінько, І. М. Романюк. – Вінниця, 2013. – С. 76–78.

34. Крупка В. П. Синестетичність кольоропису в поезії Володимира Забаштанського / В. П. Крупка // Роль краєзнавства у соціально-економічному і культурному розвитку регіону : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., 10–12 жовт. 2012 р. / Вінницька обл. універсальна наукова б-ка ім. К. А. Тімірязєва, Нац. спілка краєзнавців України, ГО «Асоціація бібліотек Вінниччини». – Вінниця, 2013. – С. 164–166.

35. Крупка В. Тарас Шевченко як світоглядна домінанта поезії Володимира Забаштанського / В. Крупка // Літературознавчі студії: до 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка : зб. наук. пр. / ред. кол. І. Руснак, А. Віннічук та ін. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2013. – Вип. 9. – С. 122–127.

2014

36. Крупка В. П. Поезії «Сік землі» Петра Перебийноса і «Древо роду» Володимира Забаштанського:

рецепція родового буття / В. П. Крупка // Перша Шаргородська наукова історико-краєзнавча конференція. 17-18 жовтня 2014 р., м. Шаргород Вінницької області / ред. колегія: С.Д. Гальчак та ін. – Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2014. – С. 218–220.

37. Крупка В. Поетика ліричного імпресіонізму в новелі «Черешні» Галини Журби / Віктор Крупка // Творчість Галини Журби і міжвоєнна доба в українській літературі: До 125-ї річниці від дня народження письменниці : збірник наукових праць. / ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – Вип. 3 – С. 50–55.

38. Крупка В. Постать Тараса Шевченка у життєтворчості Володимира Забаштанського / В. Крупка // Тарас Шевченко в новітніх парадигмах наукового знання : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (Хмельницький, 20-21 лютого 2014 р.). – Хмельницький : ФОП Цюпак А. А., 2014. – С. 131–136.

39. Крупка В. П. Художній світ Володимира Забаштанського : монографія / В. Крупка. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2014. – 228 с.

40. Крупка В. Кафедра української літератури ввiдзначає 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка / В. Крупка // Педагог. – 2014. – Березень (№7). – С. 2.

2015

41. Крупка В. П. Внутрішній світ дитини в поезії «Монолог з мого дитинства» Дмитра Іванова // Літератури світу: Поетика, ментальність і духовність : зб. наук. праць. – 2015. / гол. ред. С.І. Ковпiк. – Вип. 6 – С. 323–328.

42. Крупка В. П. Для нього світлом було слово // Браїлівська осінь Володимира Забаштанського : Слово про поета-подолянина / упорядник В. Горлей. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 101–105.

43. Крупка В.П. Замість передмови // Браїлівська осінь Володимира Забаштанського: Слово про поета-подолянина / упорядник В. Горлей. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 5–6.

44. Крупка В. П. Національно-християнська концепція «Молитви» («Отче наш, Тарасе всемогучий...») Дмитра Павличка / В. П. Крупка // Виховання молоді на принципах християнської моралі : матеріали V регіональної науково-практичної конференції 19 травня 2015 року. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2015. – С. 112–113.

45. Крупка В. Поетика візуальності в нарисі «На крилах пісні. Картка із щоденника» Михайла Коцюбинського / Віктор Крупка // XX століття: від модерності до традиції. Михайло Коцюбинський і український модернізм XX століття : збірник наукових праць / ред. колегія: І. Руснак та ін. – Вінниця : ТОВ фірма «Планер», 2015. – Вип. 4 – С. 130–135.

46. Крупка В. П. Постать Островського-Корчагіна в життєтворчості Володимира Забаштанського / В. П. Крупка // Браїлівська осінь Володимира Забаштанського: Слово про поета-подолянина. До 75-річчя від дня народження В. Забаштанського / упоряд. В. Горлей. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 105–111. – (Літературне краєзнавство).

2016

- 47.** Крупка В.П. Імперативи родового буття в ліриці Петра Перебийноса / В. Крупка // Молодий вчений : науковий журнал. – 2016. – №6 (33), ч. III. – С. 362–365.
- 48.** Крупка В. Сонячні пісні Володимира Забаштанського / В. Крупка // Забаштанський В. О. Свічечкою слова. Вірші та балади. Вид. друге / упоряд. В. В. Забаштанського; передм. А. М. Подолинного; післям. В. П. Крупки. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 343–351.
- 49.** Крупка В. Історія української літератури (розділ «Історія української літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття») : практикум / В. Крупка. – Вінниця : ТОВ «Планер», 2016. – 76 с.
- 50.** Крупка В. Специфіка художнього зображення в українському фольклорі : практикум / В. Крупка, О. Вешелені. – Вінниця : ТОВ «Планер», 2016. – 60 с.
- 51.** Крупка В. Проблеми національної ідентичності головних персонажів в новелах Леоніда Мосендза / Віктор Крупка // Філологічний дискурс : зб. наук. праць / гол. ред. Віталій Мацько. – Хмельницький, 2016. – Вип. 4. – С. 70–78.
- 52.** Крупка В. «Пий, козаче, сік землі поволі...» (Родова пам'ять в поезії Петра Перебийноса) // Вінницький альбом : літературно-художній та історико-краєзнавчий альманах. – Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД». – Вип. 4. – С.107–110.

2017

53. Крупка В. Історія української літератури (розділ «Історія української літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття») : практикум (уточнений і доповнений) / Віктор Крупка. – Вінниця, 2017. – 102 с.

54. Крупка В. Літературно-мистецька студія «Вітрила» : постаті і час / В. Крупка // Вінницький край : літературно-мистецький журнал. – 2017. – №3(52). – С. 12.

55. Крупка В. Поетика психологічного імпресіонізму в «Етюді» Павла Богацького / В. Крупка // ХХ століття: від модерності до традиції: творчість Павла Богацького в контексті української літератури ХХ століття : зб. наук. пр. / Н. С. Поляруш, В. П. Мацько, А. П. Віннічук. – Вінниця : ТОВ «Нілан - ЛДТ», 2017. – Вип. 5. – С. 79–83.

56. Історія української літератури : навчально-методичний посібник для підготовки до державної атестації студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр» денної та заочної форми навчання / автори-упорядники: Н. С. Поляруш, А. П. Віннічук, В. П. Крупка, В. І. Ткаченко, О. М. Вешелені. – Вінниця, 2017. – 178 с.

2018

57. Крупка В. Поезія сонячних регістрів / В. Крупка // Онацька Г. Сонячне джерело : поезії / Галина Онацька ; передм. В. Крупки. – Біла Церква : Час Змін Інформ, 2018. – С.3–7.

58. Крупка В. Художня реалізація трагічного в поемі «Село в безодні» Ігоря Качуровського / В. Крупка // Філологічний дискурс : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2018. – вип. 8. – С. 58–64.

59. Зелененька І. В. Василь Стус, Тарас Мельничук, Володимир Забаштанський та Шевченків космос / І. Зелененька, В. Крупка // Актуальні проблеми української літератури і фольклору. – Вінниця : ДонНУ, 2018. – Вип. 26. – С.30–41.

2019

60. Крупка В. Становлення Володимира Забаштанського як митця слова в естетичній парадигмі шістдесятництва / В. Крупка // Він серцем бачив світ. Спогади про Володимира Забаштанського / упорядник Н. Ю. Гнатюк. – Вінниця, ТОВ «Твори», 2019. – С. 273–288.

61. Крупка В. «Реальність ілюзій» Серго Сокольника : рецензія / В. Крупка // Сокольник С. Реальність ілюзій : поезія. – Київ : Друкарський двір Олега Федорова, 2019. – С.6–7.

62. Крупка В. Втеча у «Буриме на двох» : післямова / В. Крупка // Хмелівський В., Юрченко Є. Буриме на двох : поезія. – Житомир : ПП «Рута», 2019. – С.75–78.

63. Крупка В. Ірина Зелененька / В. Крупка // Зелененька І. Подільські Божичі : посібник-хрестоматія із вивчення подільської поезії останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. – Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. С. 132–135.

64. Крупка В. Історія української літератури Х-ХVIII століть : навчально-методичний посібник / В. Крупка, І. Зелененька. – Вінниця : ТОВ «ТВОРИ», 2019. – (6 др. арк.).

65. Крупка В. Поетична творчість Петра Карманського в літературно-критичній рецепції Миколи Євшана / В. Крупка // ХХ століття: від модерності до традиції: постать Миколи Євшана в контексті українського модернізму : збірник наукових праць / ред. кол.: Н. Поляруш, В. Ткаченко, І. Зелененька, В. Крупка. – Вінниця : Твори, 2019. – Вип. 6. – С. 29–34.

66. Крупка В. Теоретичний аспект «творча еволюція» в літературознавчій рецепції / Крупка В. // Філологічний дискурс : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2019. – Вип. 9. – С. 120–130.

2020

67. Крупка В. Герметизм поетичної молитви Ліни Ланської / В. Крупка // Ланська Л. Цілую твій поділ : поезії. Житомир : Видавець О.О. Євенок, 2020. С. 90–94.

68. Крупка В. Концептуалізація земного тяжіння у збірці поезій «Купина неопалима» Ірини Небеленчук / В. Крупка // Філологічний дискурс : зб. наук. праць. – Хмельницький, 2020. – вип. 10. – С. 91–97.

69. Крупка В. Духовно-етичні виміри поезотворчості Анатолія Бортняка / В. Крупка // Вінницький край : літературно-мистецький журнал. – 2020. – №1–2 (62–63). – С.145–147.

70. Крупка В. Герметизм поезії Валентини Гальянкової (на матеріалі збірки «Операція дактилем») / В. Крупка // Вінниччина: минуле та сьогодення. Краєзнавчі дослідження : матеріали ХХХІ Вінницької всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, присвяченої 30-річчю з дня проголошення Декларації про державний суверенітет України, Вінниця, 24–25 верес. 2020 р. –Вінниця, 2020. – С. 225–228 .

71. Крупка В. П. Історія української літератури кінця ХХ- поч. ХХІ ст. : робоча програма / В. П. Крупка. – Вінниця : ВДПУ, 2020.

72. Крупка В. П. Літературне краєзнавство : робоча програма / В. П. Крупка. – Вінниця : ВДПУ, 2020.

73. Modern ukrainian literature of Vinnytsia region in the context of the problems of definition of the genes and the framework of the general experience / Zelenenka I., Krupka V. Poliarush N., Tkachenko V. // The scientific heritage : The journal is registered and published in Hungary. – Budapest, 2020. – P. 5, №43. – S. 16–22.

РЕДАКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

74. Літературознавчі студії : зб. наук. ст. / гол. ред. Н. С. Ткаченко, ред кол.: Н. С. Поляруш, А. П. Віннічук, В. П. Крупка. – Вінниця : Твори, 2019. – 304 с.

75. ХХ століття: від модерності до традиції: постать Миколи Євшана в контексті українського модернізму : збірник наукових праць. / ред. кол.: Н. Поляруш, В. Ткаченко, І. Зелененька, В. Крупка. – Вінниця : Твори, 2019. – Вип. 6. – 204 с. – (Серія "ХХ століття: від модерності до традиції").

1. Крупка В. «Молитва матері, як серця заповіт»; «Пройшлась у надвечір'ї обійстям»; «Мати, як голубка ясночола»; «Ви мій янгол, бабуню...»; «Любити тебе очима»; «Поснули вже акацій заметілі»; Мрія; «Я обпалю себе пам'яттю»; «Там ранок безмежно сонячний»; «Причащуся Різдом сьогодні і спогадів перших»; «Гори живі. Гори димлять»; Душа [поезії] / В. Крупка // Вінничанка : регіональний журнал про життя сучасних жінок. – 2012. Жовтень, №10 (32). – С. 30–31.
2. Крупка В. «Неповних вісімнадцять... Попіл мрій» [вірш] / В. Крупка // Браїлівська осінь Володимира Забаштанського : Слово про поета-одолянина / упорядник В. Горлей, передмова В. Крупка. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 35.
3. Крупка В. Тиха надлюбов : поезія / В. Крупка. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – 84 с.
4. Крупка В. «Дозволь мені Боже стати ранком»; «Утішений у тиші світ»; «Я хочу тобі подарувати свій світанок»; «Меланхолія осені»; «Великі тіні дитинства»; «Напівсонні контури води»; «Гори живі. Гори димлять»; «Причащуся Різдом сьогодні і спогадів перших»; «У диво, Свя-вечір і спогад»; «Подаруй мені небо музи», «Він на вершині. Мить – він ще герой»; «я тебе ненавиджу, мій березню», «Спопелити себе, щоб лишитись віч-на-віч з сонетом» [поезії] / В. Крупка // Експрес «Молодість» : альманах / упорядник Борецький В. В. – Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2016. – С. 232–238.
5. Крупка В. Ця пам'ять – життєсвіт мій, друже Марку... : «У диво, Свят-вечір і спогад»; Життєсвіт із-під свідомості; «Великі тіні дитинства»; «Дозволь мені Боже

стати ранком»; «Він, як стиглий вечір»; «Ця музика, напрвду, дивовижна»; «Межи дощами, межи дощами»; «Кохана! Дозволь подарувати свій світанок»; «зіграти шахи – і спокуситись на Гіневру»; «Мій ліс як інтермецо. І літо на порозі»; «Тремтить квітучий і розхритсаний нестрим»; «Цей дощ розрісся в горобину ніч»; «Все розпросторюється на серпневім плесі...»; «Ніпівсонні контури води» [поезії] / В. Крупка // Вінницький край. – 2016. – №3 (48). – С. 20–23.

6. Крупка В. «Я повертаюсь в рідну Україну»; «Великий млин...» [вірші] / В. Крупка // Терни і лаври Володимира Вовкодава. Статті, нариси, рецензії / редактор-упорядник В.Горлей. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. – С. 354–356. – (Серія «Літературне краєзнавство»).

7. Крупка В. «Запах свіжоспечений хліб із печі»; «У диво, Свят-вечір і спогад»; «Він, як стиглий вечір...», «Ви – мій янгол, бабуню...», «Верби над Россю, верби на Сорок Святих...», «Впали зорі на трави росами» [вірші] / В. Крупка // Освіта Вінниччини. – 2017. – №5 (556), 3 лютого. – С. 8 .

8. Крупка В. «Зима химерить в лабіринтах настрою» [вірш] : Продовження знайомства / В. Крупка // Поле літературне : Подільський альманах. – 2017. – №34. – С. 8.

9. Крупка В. «О мій педагогічний університете» [вірш] / В. Крупка // Педагог. – 2017. – №5 (443), спецвипуск, 5 жовтня. – С. 1.

10. Крупка В. «Інколи в росинці заблукаю», «Першим музику світу намалював Господь-Бог», «Завісу дощу

прорізало соло шпака», «Вже літувати з літом ще й на сні» / В. Крупка // На зеленому листі : альманах / за ред. І. П.Федорчук. – Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2017. – С. 88–91.

11. Крупка В. «тиша, промовлена і заговорена» [вірш] / В. Крупка // Поле літературне : Подільський альманах. – 2017. – №34. – С. 8.

12. Крупка В. «першим на Землі зустрітися з сонцем», «Мені б спіймати музику весняного дощу», «Розмай прозрів від болю й самоти», «Повз віко травня і крихкий розмай», «У цій весні мовчання не золото, а радше спокута» / В. Крупка // Відродження поезії : Всеукраїнський літературний фестиваль : альманах. – Одеса, 2017. – С. 51–53.

13. Крупка В. Прозорі : поезії / В. Крупка ; передм. М. Каменюка. – Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2017. – 104 с.

14. Крупка В. «Коли немає снів, лишуються дощі», «ти мені – новоріччя», «шурхіт стрічань і листів», «амбівалентна любов», «ти знаєш: ці риби літають... ці риби літають!», «свічадо тріснуло – і ми розбіглися...» / В. Крупка // Думки романтика : літературний альманах. – Хмельницький : Видавець ФО-П Стасюк Л.С., 2018. – С. 130–133.

15. Крупка В. «Любов говорить мовою кіна», «Трава блакитна, зелене небо...», «паперові журавлики», «відчути дощ», «ти пахнеш морелями, морелями», «місця нема мені в цій системі координат» / В. Крупка // Гарний настрій :

всеукраїнська літературно-художня газета. –2018. – №2 (97), 4 квітня. – С. 18.

16. Крупка В. «ти пахнеш морелями, морелями» / В. Крупка // Простір крізь час : альманах фестивалю Ан Т-Р-Акт / укладач О. Швець. Херсон : Відьми не сплячого граду, 2018. – С. 38.

17. Крупка В. «ти називаєш мене пафосним», «зазираєш у мою весну», «за обрієм душі серце калатає», «голос, який не пізнав», «блукають дерева, а я блукаю у них», «я озиваюсь на ймення тиша», «алюзії міста кажуть, що мене нема» / В. Крупка // Танець семи покривал : збірка поезій / упор. Т. Цибульська. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2018. – С. 79–85.

18. Крупка В. «загорнися руками», «не падали у траву», «Вітчизна пнеться», «втрачаємо», «крізь втечу повертаюся назад», «лжевірш...», «спогад кольору ранку», «у тебе немає імені», «сторчма, навіть коли тобі уже не потрібно», «спалиш світлини... минуле не тут і не там» / В. Крупка // Обпалені крила : поезія сучасної України. – Київ : Друкарський двір Олега Федорова, 2018. – С. 168–175.

19. Крупка В. Химерник : поезія / В. Крупка. – Вінниця : Дім Химер, 2019. – 144 с.: іл.

20. Крупка В. Я – не Довженко: «у викривлених дзеркалах я мов Сократ», «а мені що Молочний, а

що Чумацький», «Пройшлась у надвечір'ї обійстям», «Я – не Довженко... і не бачу зорі у калюжах», «Горить вода, відлунює в цяминні», «тікаю від літа і навіть не в осінь», «Трава блакитна», «ти пахнеш морелями, морелями», «В мені від Сквороди і Екзюпері», «штрих-коди обітованих дерев», «проти течії, проти годинникової стрілки», «хочеш убити», «загорнися руками» / В. Крупка // Подільські божичі : посібник-хрестоматія із вивчення подільської поезії останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. / Наукові статті, коментарі та укладання І. А. Зелененької. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. – С. 159–161.

21. Крупка В. «відпустив тебе. повертайся», «я наодинці звіром став», «мистецтво завше бачити і чути» / В. Крупка // Відродження поезії : Всеукраїнський літературний фестиваль : альманах. – Одеса, 2019. – С. 7–8.

22. Крупка В. після дощу я завше чув шепіт квітів : «після дощу я завше чув шепіт квітів», «трави у небі, всього лишень трави у небі...», «і буде тобі камінь свідком...», «відчувати б тебе, як травень – дощ», «а я – про дощ, а дощ – про те, що буде», «до весни, як до любові, навпрошки», «казки, на які не чекаєш, приходять, як сни» / В. Крупка // Південний Буг : альманах / ред. кол. : Горбатюк В.І. (укладач), Маліш П. І., Міхалевський В. Ц. (уклад.), Ромасюков А. Є. та ін. – Хмельницький, 2019. – С. 122–123.

23. Крупка В. «А у Вінниці два тижні дощі» / В. Крупка // Вулицями Вінниці : літературно-мистецький

альбом / ред.-упоряд. А. В. Стебелєв. Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. – С. 19. – (Серія «Краса України Поділля»).

24. Крупка В. За мить, «відпустити осінь», Знак, «у цьому часоплині тільки межі», Клин, Віщий ліс, «свічі сосон напишуть», У крайній книзі, Відріж, «тонке полотно низького смутку», Забрів, Ще, У пам'ять, Вблід / В. Крупка // У пошуку альтернативи. Поезія сучасної України / упоряд. Серго Сокольник. – Київ : Друкарський двір Олега Федорова, 2020. – Ч. 1 – С. 441–448.

25. Крупка В. «до весни, як до любові, навпрошки», «казки, на які не чекаєш, приходять, як сни» / В. Крупка // Слово єднає! : літ.-публіц. альманах / Хмельницька міська рада ; Управління культури і туризму ; Хмельницька міська централізована бібліотечна система ; ред.-уклад.: Т. С. Козицька, В. Ц. Міхалевський. – Житомир : Євенюк О. О., 2020. – №2. – С. 113–114.

26. Крупка В. Хліб для янгола : поезії / В. Крупка ; худ. І. З. Токарська. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2020. – 112 с.

27. Крупка В. Омріяні космосом діти: «стежка навтьоки...», «у викривлених дзеркалах», «рана на долоні», «і буде тобі камінь свідком», «ти мене намалювала смішним», Листи, «не чекайте на мене», «той дім, який на горі», «ти не перша, хто мене зустрічає», «на дощах візьму», нерукотворна в янгола душа», «хіба можна не посміхатись,

коли зустрічаєш сонце», «верби над Россю», «переступи межу», «прозорі люди завше поміж нами», «пройшлає у надвечір'ї обійстям», «я – не Довженко», «монаше снігу», «горить вода», «тікаю від літа», «дїду...», «серпневе драглисте повітря», «ти пахнеш морелями», «штрих-коди обітованих дерев» / В. Крупка // Подільський краснослов : антологія / ред.-упоряд. А. В. Стебелєв. – Житомир : Бук-Друк, 2020. – С. 844–857.

ПРО В. П. КРУПКУ І ЙОГО ТВОРЧІСТЬ

1. Свистун В. Про збірку Віктора Крупки [«Тиха надлюбов»] / В. Свистун // Нація : український парламентський клуб. – 2017. – №1 (4), лютий. – С. 7.
2. Каменюк М. Задзеркалля радості / М. Каменюк // Крупка В. Прозорі : поезія. – Вінниця : ТОВ «Нілан – ЛТД», 2017. – С.3–4.
3. Зелененька І. Віктор Крупка / І. Зелененька // Подільські божичі : посібник-хрестоматія із вивчення подільської поезії останньої третини ХХ – початку ХХІ ст. / Наукові статті, коментарі та укладання І.А. Зелененької. – Вінниця : ТОВ «Твори», 2019. – С. 155–159.
4. Віктор Крупка // Письменники Вінниччини : довідник. – Вінниця : ТОВ «Консоль», 2019. – С. 59.
5. Небеленчук І. Занурення у таємниці буття як у усвідомлений шлях і ключ до пізнання основ світобудови (на прикладі збірки поезій «Химерник» Віктора Крупки) / І. Небеленчук // Всесвітня література в школах України. – 2020. – №6 (468). – С. 43–48.
6. Фарина І. Слів дивовижжя в сакральному домі поета // Вінницький край. – 2020. – № 1–2 (62-63). – С.161–165.

ПРО В. П. КРУПКУ В ІНТЕРНЕТІ

1. Єременко-Гонжа Л. «За гранню скверни» : спроба осмислення книги Віктора Крупки «Прозорі» <https://www.facebook.com/l.jeremenko/posts/822216834653597>
2. Кашуба Т. Від Надлюдини Фрідріха Ніцше до Надлюбові пана Крупки [про книжку віршів «Тиха надлюбов»]. – Режим доступу: http://kachtan.blogspot.com/p/blog-page_37.html
3. Крупка Віктор Петрович. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Крупка_Віктор_Петрович
4. Радецька А. «Химерник у тиші» : експромт-рецензія на поетичну збірку «Химерник» Віктора Крупки – Режим доступу: <https://chimeraspublisher.com.ua/news/himernik-u-tishi.html>
5. Хмелівський В. «Відгукуюся на ім'я Химерник» (Віктор Крупка) – Режим доступу: <https://zolotapektoral.te.ua/віктор-крупка-відгукуюся-на-імя-химер/>
6. Шевернога М. «Прозорі» вірші Віктора Крупки – Режим доступу: http://margaritashever.ucoz.ru/news/prozori_virshi_viktora_krupki/2018-01-08-750

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ

ВІД НАДЛЮДИНИ ФРІДРІХА НІЦШЕ ДО НАДЛЮБОВІ ПАНА КРУПКИ

З-під вуалі прозаїчної реальності світлими очима вдивляється в душі читачів «Тиха надлюбов» Віктора Крупки, шукаючи поглядом закоханих у талановите поетичне українське слово.

Від поезій вінницького письменника повіває свіжою прохолодою модерних пошуків творчої манери автора та вишуканої світоглядної системи. Презентована збірка з романтично-філософською назвою – це своєрідний поетичний роман-трилогія оптимістично-музичного звучання.

У поетичному романі висвітлюється своєрідна філософська концепція любові: любов-подяка, любов-кохання, любов-замилування, що у сукупності призводить до найвищого її прояву – надлюбові. До речі, якщо ж у європейській філософії прижилася концепція німецького мислителя Ніцше про надлюдину, то чому б не віддати належне задуму Віктора Крупки про надлюбов, яка, як на мене, мала б з'явитися набагато раніше за думку про людину майбутнього. Власне, ці два образи філософської системи лише доповнюють один одного, відображаючи авторське ставлення до світу.

Спроба автора подати любов від її народження до найніжніших та найглибших проявів дає можливість відтворити гармонію лірично-трепетних порухів душі ліричного героя. Його внутрішній світ сповнений мінливим настроєм. Із зміною сили почуттів відбуваються настроєві коливання: мажор переходить у мінор, і навпаки. Дивним чином вимальовується філософія самотності, що яскраво передана художніми образами «ненависного березня», «хижої тиші», «затяжного дощу», «жорстокої осені», «кришталевої печалі». Інколи біль самоти настільки сильний, що виривається нестримним криком зболеної душі ліричного героя, як от у вірші «я тебе ненавижду, мій березню». Потім відбувається злет почуттів, що підносить alter ego поета до істинного та такого

омріяного буття. Висока надлюбов Віктора Петровича вбирає в себе маленькі та щемкі миттєвості буденної реальності. Тому у його любові обов'язковим та таким важливим є ритуал кави. Відновити душевну рівновагу, втамувати тривогу ліричному персонажу допомагає теплий напій, прийом якого перетворюються у вранішній чи вечірній ритуал, з ознаками пророкування: «У ворожбі на день в загуслі гущі... Ця музика ... вона й тебе торкнеться». Ритуал кави представлений новоствореним епітетом «лінива», що задає певної настроєвої тональності.

Ліричний герой заради коханої наважується на перевтілення: без жодних вагань хоче стати для неї Клодом Моне, або ж вдається до глибокої самоіронії, приміряючи на себе маску відомих персонажів: «Я граю роль. Себе лиш в снах не стер. Сьогодні – Фігаро, а завтра – Дон Жуан». Зміна образів допомагає автору інтонувати зміни, що відбуваються у душі ліричного персонажа.

Три розділи збірки символізують три береги любові. Мандруючи ними, одна з основних духовних цінностей сягає щонайвищої сфери її втілення та існування. «Всевишня від роду любов» - це берег безтурботного споришевого дитинства, де формуються ідеали тієї високої любові, що відлунюють у серці ліричного героя протягом усього життя. Далі любов робить зупинку біля берега крилатої юності під назвою «Ми розпрозорюємося до невпізнанності». Любов-кохання дає можливість другому «я» автора відчувати всю повноту вібрації почуттів: від закоханості до апогею – розпрозорювання. Лише вдумайтеся в авторський неологізм... Останньою зупинкою любові стає берег певного життєвого досвіду («Дозволь мені Боже стати ранком»), який відображає любов-замилування життям і красою споглядання пейзажів. Ліричний герой зачарований краєвидами ріднокраю, що спонукає його до певних пантеїстичних міркувань.

У надлюбові Віктора Петровича ніжне жіноче обличчя, оскільки центральним і наскрізним образом його поетичного слова, безумовно, є Жінка. Саме вона надихає поета на

створення філософської концепції диво-любові, придуманої саме для неї, подарованої саме їй. Справжня любов до жінки, як бачимо, починається зі щирої любові до матері, яка по-справжньому навчила цінувати жіноцтво. Її величність Жінка виринає зі сторінок «Тихої надлюбові», змінюючи своє обличчя – це незрадлива мати-голубка, бабуня-янгол, кохана з погордою Роксолани, яка стає для ліричного героя утіхою, небом, вічністю, задумом.

Мовний простір поетичної збірки вимережений авторськими неологізмами, які дозволяють художнику досягти бажаної образності та посилити експресію ліричного твору. Індивідуальні словотвори допомагають поету створити ірреальний світ власних мрій та фантазій, в якому основною рушійною силою є, звичайно ж, любов. Таким чином у ліриці з'являються «розпрозорені сніги», а мрії і візії «розпросторюються», надлюбов обіймає «лелечо маму й тата». За допомогою новотворів читач залучається до індивідуально-авторської картини духовного світу. Оказіоналізми надають любові своєрідного привабливого забарвлення: «жовтаво-жовте видиво», «рожево-пристрасно», «червоним червоніє». Як бачимо, до вибору слів Віктор Петрович підходить виважено, деколи навіть з певною обережністю, викохуючи при цьому кожне слово, адже поет усвідомлює, що пише про надвисокі почуття, а щоб передати їх сповна потрібні відповідні лексеми: небуденні, нереальні, вишукані, одним словом, такі, що залишать читачу присмак новизни, оригінальності, свіжості. Смакуючи кожне слово, читач насолоджується тим світлим змістом, що вкладено у нім.

Поетична збірка пересипана новоствореними епітетами: «щирість земна», «вчорашній обрій», «холодні рими», «задушливі груші», «рясними крильми», «чебрецевий хміль» та іншими.

Всеобіймаюча «Тиха надлюбов» виринає з павутини сірих буднів, щоб подарувати, за словами письменника, те, чого так хочеться кожному з нас – «дива маленького, навіть манюнького».

Тетяна Кашуба, педагог, Джурин

ПРО ЗБІРОЧКУ ВІКТОРА КРУПКИ «ТИХА НАДЛЮБОВ»

Тримаю в руках тоненьку книжечку поезій Вінницького поета, педагога, журналіста, літературознавця, кандидата філологічних наук – Віктора Крупки. А назва яка чаруюча – «Тиха надлюбов». Вчитувалась важко. Незвичні для мене, майже не римовані, вірші. Незнайомі слова – руки тягнуться до словника. Загадкова подорож у світ його дитинства, не відпускає. Перегортаю сторінки. Іду його стежками, його «обійстями».

«Біля мене присмерк моститься поспати», «Туману кошлатий сувій», «хай роса мені ноги коле», «вечір, що ніч народив», «а в літеплі маленький сонях-соня» – і ще багато родзинок слів від яких тепліє душа, прокидається «тиха надлюбов».

Книга поезій Віктора Крупки – це скринька зі скарбами, з оберегами рідного краю, рідного дому, родинного тепла.

«Тиха надлюбов... То плин моєї Росі

І молитва неба зоряного, що бринить над хатою.

Тиха надлюбов присіла на порозі,

Обняла лелечо маму й тата.»

І цією «надлюбов'ю» Віктор щедро ділиться з вихованцями студії «Вітрила», що базується на кафедрі української літератури Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

«Автор розпрозорює почуття радості і щастя, насолоди життям і зачудування природою, тривоги і болю та намагається донести їх до читача» – з великим задоволенням приєднуюсь до цих слів!

*Віра Свистун, письменниця,
Київ*

*«ЗА ГРАННЮ СКВЕРНИ»
СПРОБА ОСМИСЛЕННЯ КНИГИ ВІКТОРА КРУПКИ «ПРОЗОРИ»*

Прочитала книгу Віктора Крупки «ПРОЗОРИ». Вражена. Вірші поета дуже багатогранні, поліфонічні у своєму звучанні, неоднозначні та полізмістові. Хочу запропонувати своє бачення – один із варіантів прочитання книги, не заперечуючи усі інші, що можуть існувати паралельно.

Зазначу, що моє сприйняття поезії Віктора Крупки ґрунтується швидше на відчуттях і враженнях від прочитаного, коли істина пізнається на рівні підсвідомого, на рівні інтуїції, енергетичного коду, поетичної напруги. А книгу «ПРОЗОРИ», на мою думку, треба читати саме душею, емоціями, не намагаючись досягнути раціонально, прагнучи перш за все не зрозуміти, а відчути, отримати насолоду не стільки від змісту, як від смислу, не від тексту, а від підтексту, не від рядків, а від того, що закодовано між рядками. Моє прочитання – це лише прагнення дещо привідкрити завісу загадки автора, залишаючи йому його одвічну таїну.

Розпочну зі структури книги «ПРОЗОРИ». Уже в назвах її розділів, у художньому оформленні можна прослідкувати циклічність – співзвучність із порами року. Це припущення посилюється у процесі прочитання, і підкріплюється змістом. І і II розділи – «Літепло» і «Дитинне» – це весна ліричного героя, яку змінює літо в III розділі – «І часописи перебрали у літописи». Прикінцевий і завершальний розділи – IV і V містять підказки щодо пори року вже в назвах – «Осінне» та «До і після Новоріччя». Зважаючи на це, можна зробити висновок, що автор намагається зобразити певний цикл життя, почуттів і настроїв ліричного героя, використовуючи своєрідне обрамлення – від весни до зимового післяноворіччя (ніби цикли концертів Вівальді чи фортепіанних п'єс Чайковського).

Перший розділ книги «Літепло» імпресіоністичний у своєму звучанні. Це початок, весна, розквіт почуттів ліричного героя, які нероздільні з природою.

Автор передає настрій медитативно і читач його може осягнути рецепторно, усіма органами чуттів, сприймаючи і всотуючи запахи, ритми, відзвуки, зблиски, щем, тепло. А часто – на рівні чогось підсвідомого – «за гранню музики», «за гранню скверни», «за гранню видимого». Зауважу, що енергетика розділу дуже сильна і світла. Щось таке глибоке християнсько-язичницьке є у сприйнятті ліричним героєм навколишнього світу, щось сакральне: «Сонце христується зо мною, а я – із сонцем!», «Вогонь – юний прашур дому», «Ви, мамо, сонце вимішували після третіх півнів/ У діжі перших радостей його/ І виробляли...». Можна відчуті співзвуччя автора із Антоничем і раннім Тичиною за настроєм та поетикою. Надзвичайно багата образність віршів підкреслює глибину душі ліричного героя, відкритість, вразливість, оригінальне світобачення, винятковість.

У поезії Віктора Крупки відчувається новизна, свіжість, оригінальність. Цікаві образи-знахідки, індивідуальні новотвори, нетрадиційні метафори характеризують неординарний стиль письма поета: «Залатує дощ настроєність», «А з неба зо-ре-па-да-ти-муть вірші», «Весна химерить, віртуалить», «Небесний гаджет», «Любовні нарди», «Відзимки-юди». До того ж, у поезії часто поєднуються, на перший погляд, непоєднані поняття, адже у книзі «горить вода» і «тече вогонь», ліричний герой прагне «упокоїти пекло», «послухати тишу». Такі дієслівні оксюмори свідчать про неоднозначність і багатогранність лірики, підкреслюють новизну звучання.

Зауважу, що Віктор Крупка використовує як традиційну силабо-тоніку, так і вдається до нетрадиційних форм написання віршів з розхитаною ритмомелодикою та неточними римами. Це свідомий прийом для зацікавлення читача новаторством, для підсилення відчуттів. Можна відмітити і гру слів, алітерацію, до яких автор вдається з цією ж метою: «Тлу́ста ти́ша тліє́ натщесерце», «Зорі́ зирять. Зорі́ знають зради», «Шельма-шурхіт щиро шаленіє».

Під час прочитання першого розділу з прозорою і теплою назвою «Літепло», вірші можна відчутти на дотик, точніше дотиком душі. Поезія зігріває читача і одночасно омиває його сутність, наче тепла вода, як купіль немовляти, залишаючи в душі чистоту і спокій. Є в ній щось таке глибоко щире, подитячому наївне, сакральне і сокровенне.

Другий короткий розділ книги «Дитинне» доповнює і поглиблює зміст і енергетику першого. І навіть не зміст, а настрої. Щирість ліричного героя, який уміє дивитися навколо очима дитини, розкривається ще більше. Він посилає основний меседж – «Вітання світу, невгамовне і шалене» (відчувається співзвуччя із «Вітай життя» Антонича).

Життєствердний настрої перших двох розділів змінюється на мінорний у третьому – «І часописи перебрели у літописи». Ліричний герой ніби раптово подорослішав і зняв під впливом суспільного своєї рожеві окуляри заглиблення у природу, хоча і залишився мрійником. Настає його літо. У пошуках істин він намагається знайти свою казку, де люди «безтрепетні, чемні» і «небесно легкі», прагне повернути світ до «золотого віку», без воєн.

На зміну природі постає місто – містичне, зі своїми «кварталами і лабіринтами», «аритмією доріг», «спальними районами», яке ніби слугує урбаністичним тлом розділу. Читач відчуває нетутешність душі ліричного героя, яка проглядається крізь прозорість зовнішньої оболонки, його «вигорання». Він чужий серед оточуючих «у рамках безглуздих амбіцій», у місті, де навіть «катарсис – асфальтовий». У пошуках гармонії автор стверджує: «Я не вірю у триптихи – тільки у магію рук», супроводжуючи усе це Соломонівським «І це теж мине».

У цьому розділі поет використовує нові жанри – «Спроба хоку». Не зважаючи на мінорність розділу, уже сама його назва «І часописи перебрели у літописи» є символічною. Ця метафора означає перетікання, переродження, безсмертя і нетлінність. Саме з таким настроєм ліричний герой підходить до своєї межі – осені.

Пошуки свого істинного «я» і в четвертому розділі книги з прозорою назвою «Осінь» продовжуються. Ліричний герой тепер прагне втекти від літа, знайти гармонію в «осінній безжурності і падолисті», але не в осені, яка для нього «жорстока». Суперечність полягає в тому, що він «недолюблює» осінь і разом з цим вона є його «копією», він сам її накликав.

На початку розділу поглиблюється депресивний настрій, відчувається тривога, навіть фатумність, приреченість. Можна вловити нотки експресіонізму. Однак разом з цим приходить розуміння, що герой книги став досвідченішим, мудрішим, відкрив у собі щось від провидця (сонет «Зужився із незримістю назавше»). Тепер він збагнув, що має «Слово» і саме його він понесе на свою голгофу, а свої знання і досвід вкладе в «чистий колодязь».

Як на мене, найяскравіше настрої розділу передає вірш «Останній листку». Це образ-символ, як майже в однойменному оповіданні О'Генрі. Однак в оповіданні цей листок уособлює надію на життя, а в книзі «ПРОЗОРИ» – переродження ліричного героя, сподівання на весняну реінкарнацію. Цей листок – це «маленький пазл буття», а осінь – «розпрозорення у падолисті», якого врешті наприкінці розділу досягає ліричний герой.

П'ятий, завершальний розділ «До і після Новоріччя», замикає річний цикл буття ліричного героя. «Обрій зимового вечора, наче душа поета» – це віднайдені виваженість, мудрість, спокій ліричного героя. Після сповіді і причастя він стає «трішки зодчим», а значить трішки творцем, можливо, навіть деміургом.

Яскравим є вірш «Вранішня кава. З нею у сповідь дня», у якому проглядаються зблиски повернення «легкодитинності», коли життя знову наповнюється теплом і щастям, прокладається дорога до «родинної ватри». У будні ліричного героя врешті повертається гармонія і бажання жити «для чогось і когось». Поступово, пройшовши крізь терни пошуків і вагань,

він знаходить свій «сховок-едем» у «цинічному і прагматичному місті» і до нього приходять «Роздество зцілення».

Не випадково в останніх розділах книги з'являються сонети, що свідчать про усталеність і гармонію. Настрій останнього розділу – спокійний і врівноважений. Ліричний герой врешті досягає вистражданих і омріяних спокою і тиші. І ця його тиша – прозора.

Насамкінець хочу зауважити, що прочитання книги Віктора Крупки «ПРОЗОРИ» – це своєрідне очищення для читача, який проходячи крізь оцю «прозорість», зцілює свою душу. Вірші залишають у ній приємний осад із світла і тепла, а читача – по інший бік темного, «за гранню скверни».

А моє прочитання – це лише спроба наблизитися до істин поета та заглибитися у мікросвіт ліричного героя. Проте лірика Віктора Крупки настільки глибока, що з кожним її новим читанням можна відкривати для себе щось нове і нове. Ця книга, здається, просто не має дна, або воно дуже глибоко і прозоре.

*Л. Єременко,
м. Кропивницький*

«ПРОЗОРИ» ВІРШІ ВІКТОРА КРУПКИ

Сьогоднішній день «зробив» мені Віктор Крупка і його поетична збірка «Прозорі». Скажу одразу: якщо ви сподіваєтесь на легке читиво, на «віршики» – навіть не починайте. Я сама почала читати – вперше – на вокзалі. Їхала з Вінниці (де мала щастя спілкуватися з Віктором Петровичем і отримати у подарунок нову книжку), чекала на потяг декілька годин, мала час, мала натхнення, як то кажуть, але... Не пішло. Прочитала один, другий... Навколо галас, люди снують туди-сюди... Ні, вокзал – це місце для кросвордів та жовтої преси, хіба що

любковний роман може відволікти від реальності. А Крупка потребує тиші й можливості читати поезію вголос.

Сьогодні, на другий день Різдва (поки чоловік спав), я нарешті повторила спробу. Не ковтнула, ні, – випила збірку за раз, щоправда, маленькими ковтками. «Прозорі» – це вишукане питво, не для всіх. До цих віршів потрібно дорости – духовно, інтелектуально, світоглядно.

Не знаю, щиро кажучи, як би я сприймала цю поезію відсторонено, якби не була знайома з автором. Не гадатиму, який в тому сенс? Сподіваюсь, інші – чужі – напишуть про свої враження. Я ж чую в кожному вірші Вікторів голос, його інтонації (а він неперевершений читець, хто не знає). І відкриваю людину заново. Виявляється, поет вразливий, чутливий, дуже ніжний, люблячий син, який знає сільське життя і живе прадавніми вимірами моралі.

Взагалі, ця збірка показує автора в часовому і просторовому вимірах, він поєднує в собі, на перший погляд, непоєднуване: модну модернову форму і традиційну образність, урбаністичне відтворення життя і глибину сільського світогляду, щире віру в християнські ідеали та язичницьке поклоніння силам природи...

Є поезії, як на мене, занадто «мистецькі», пересичені образами-кодами:

*Весна віртуалить в останніх снігах,
У перших волхвах, кучерявих і ніжних.
А страх знову жертвенний, знову Ікар,
Вбереться в прозоро-зелені маніжки.
(«Весна настає не за календарем...»)*

Або «Розмай прозрів від болю й самоти...»:

*Він на межі безпам'ятства і мрій –
Тендітний і хисткий. В полоні млосних візій
Торкається весни катарсисом надій
І божеволіє, як на полотнах Кізі...*

Не кажу, що це погано. Це класно! Мені в кайф! Проте багато хто «зламає мозок», намагаючись зрозуміти сенс. Натомість у Віктора Крупки багато віршів, не менш майстерних, проте більш зрозумілих і простих, душевних. Так він пише про те, що найбільше любить: про маму і батька, рідний дім, кохану жінку...

*Від криниці, любистку і перших весняних квітів
Аж до обрії, віщих доріг і ясних молитов
Рушники простеляла від літа і знов до літа –
Розпросторювала неозоре до болю тепло.
(«Від криниці, любистку і перших весняних квітів...»)
І мальви тліють в неозорих радах.
А мама? Мама знов чекає, знов
У вечори, коли сновидить літньо хата,
А той цвіркун в подвір'ї жне любов.
(«А мальвам мами сниться те, що сниться й мамі...»)*

*...Вода-вогонь в буянні древа роду,
Де сонце – батько, мати – мрія віща.
У длань одну візьму вогонь, у другу – воду,
А з неба зо-ре-на-да-ти-муть вірші.
(«Горить вода, відлунює в цямринні...»)*

Не можу процитувати всі вірші, але як не згадати мої улюблені: «Я не забув оту давнішню зустріч...», «Напиши, як листа мене чи як нетлінну картину...», «Я напівсонний. Я – напів...» та багато-багато інших...

Поезія Віктора Крупки – образна, символічна, сповнена вишуканих метафор і неповторних порівнянь, багато віршів побудовано на асонансах чи алітераціях (візьміть до прикладу: «Тлуста тиша тліє натщесерце...»), алюзіях, суто мистецьких термінах. Автор повертає до активного вжитку лексику застарілу, книжну, у нього вона набуває сучасного звучання. Також використовує діалектизми, не боїться просторічних наголосів – відтворює народне мовлення рідного краю. Усе це

в поєднанні з неологізмами складається в динамічне мовленнєве полотно, притаманне суто його поезії – впізнаваній, індивідуально-крупківській.

І на останок: «прозорі» вірші Віктора Крупки – чисті, кришталеві – стануть для вас справді прозорими, зрозумілими, якщо ви глибше познайомитися з автором, його світоглядом, поезію – і надзвичайною харизмою!

*Маргарита Шевернога,
письменниця, Кам'янець-Подільський*

Нещодавно отримав чудовий подарунок від талановитого вінницького поета і педагога Віктора Крупки – це його нова поетична збірка «Химерник». Не буду стверджувати, що наша зустріч була чисто випадковою, бо мені завжди цікаво і приємно спілкуватися з колегами по перу. Віктор Крупка має тонке світовідчуття і глибоке світоспоглядання. Читаю книгу, міркую, фіксую враження прозово і поетично...

Химерний Віктор цей, химерний,
Бо кожен вірш кудись поверне
І поетичні диво-зерна
Хвилюють душу немізерну...
І все читаєш, як у казці,
Слова звичайні, тільки – в масці
Із драм-примар, цілком безпечних,
Бо автор тут – філософ-речник,
Філолог, символів іменник,
Відгукується на ХИМЕРНИК...
А сам – усміхнений, привітний,
У творчості – багатодітний,
За стилем – модерніст елітний,
І як подільське сонце – світлий!

*Юрій Хмелівський, письменник,
Тульчин*

ВІКТОР КРУПКА: «ВІДГУКУЮСЯ НА ІМ'Я ХИМЕРНИК»

Писати?

Ні, не писати!

А може, все-таки писати?

Саме такі думки роїлися в моїй голові, формуючи ставлення до змісту книжки Віктора Крупки «ХИМЕРНИК» (Видавництво «Дім Химер», м. Вінниця, ISBN 978-966-37870-7-1).

Ситуацію дещо ускладнював і той факт, що Віктор не лише поет, а й професійний літературознавець, кандидат філології.

А! – махнув я рукою на ті всі сумніви, зрозумівши після прочитання, що наші академії та університети ще не готують спеціалістів для аналізу химерної поезії цього вінничанина...

Бо, якби готували, то мали б уже з'явитися відгуки.

Чи позитивні, чи негативні, – а мали б уже бути...

«... день пропише повітрям час прийдешній і споминів незагоєний шов.»

Мали б, бо дивовижна незвичність створених письменником витончених образів захоплює з першої сторінки і не відпускає зі своїх обіймів до останньої.

Що я там про академії казав? А хіба вони одні? А хіба людині, яка виросла хоча б на третьому поверсі міського будинку зрозуміло те Вікторове «дощів шмаровило»? Але ж мають бути і ті, хто виріс, як і автор, у селі в чорноземному Поділлі...

О! Так це ж я саме там виріс! Що там у нього ще про село?

«шкло таке прозоре, усе за ним видко...» – так це ж так говорять і у моєму селі, а я і не задумувався ніколи, що, виявляється, у моєму селі бабусі спілкуються поетичними образами. А він – побачив. Чи почув? Чи відчув?

А ви знаєте, як пахнуть морелі?

А як пахнуть дівчата морелями?

Не знаєте?

Ех ви, академіки!

«ти пахнеш морелями...»

А мені так і хочеться гукнути: «Вікторе, а котрими саме морелями вона пахла – абрикосами, чи вишнями?»

Бо я то подолянин, я знаю. І здогадуюся, що саме вишнями, бо абрикоси донедавна у нас були ще екзотикою. Але уточнити треба.

(Зізнаюся: уточнив у телефонній розмові з автором, не видаючи підлих своїх намірів. Віктор щиро зізнався: абрикосами...).

А я знаю лише, як пахнуть дівчата морелями-вишнями. Тими, сік яких фарбує краще будь-яких акварелей...

Подільські вишні-морелі найкраще фарбують генетичну пам'ять...

А подільські морелі-абрикоси, виявляється, залишаються у генетичній пам'яті п'янким ароматом безтурботної юності...

До речі, пам'ять... А що там ще з генетичної пам'яті? Є!

Одвічна доля українського села: **«назбираємо граблями води для дірявої діжки.»**

Ох, Вікторе, повезло тобі не писати в епоху «развітого соціалізма»... Ох і повезло! Та за один цей рядок не бути тобі нізащо викладачем у вузі. Та й до школи близько не допустили б. Бо навіть і я, не академік, а вже, як мінімум три значення цього вислову надібав...

Граблі-антени над дахами збирали воду брехливих обіцянок «світлого майбутнього», переливаючи її на екрани телевізорів, щоб ми тоді не задумувалися над сірим сьогоденням.

Граблі-трудодні збирали у діряві кишені селян до 1974 року не достойну і своєчасну оплату щоденної важкої праці, а важку воду постійної втоми, яка і була звичним і традиційним мірилом тієї праці.

Граблі-руки, підняті у суцільному, на всі сто відсотків, «одобрянці» збирали воду, щоб у тій воді топити майбутнє своїх дітей та онуків... Добре хоч, що діжка виявилася дірявою...

Я не спеціаліст.

А спеціалісти? Та їм і одного такого, чи схожого тлумачення було б цілком достатньо, щоб з поета зробити лісоруба. А лісів у Сибірі було тоді!

Тут не допомогла б і **«амбівалентна любов»**, Вікторе.

А я між роздумами гортаю і гортаю сторінки.

«відчути дощ – і плакати од радості».

Найлегше плачеться в дощі, бо сліз твоїх ніхто і не побачить – я б написав так. Але ж я не химерник...

Химернику, виявляється, слів ще менше треба, ніж звичайному поету. Химерник дає необмежений простір для думок читача: приміряй на себе, доповнюй, змінюй на власний розсуд... Єдине, що обмежує химерник для читача – це можливість зменшити. Якась така, наче опрацьована невидимим і не матеріалізованим сервером поезія: кожне слово несе в собі певне навантаження.

Гортаю сторінки далі... Шукаю те, що не вдалося колись самому відшукати і покласти рядками власних творів на папір.

«передчуття того, чого не знаю ще...»

Відповідь знайдено!

Я зрозумів причину своєрідного магнетизму цієї книжки!

Читаючи її я живу передчуттям того, чого не знав...

Чи знав усе своє життя, але розумів по іншому?

А, хіба, не заради того і творяться книжки?

Відповідь знайдено! Я зрозумів Химерника!

Можу себе привітати: я почав розуміти химерну поезію...
Поезію ХХІ століття.

*Валерій Хмелівський, письменник,
Бердичів*

НАД ПРОЧИТАНИМ
СЛІВ ДИВОВИЖЖЯ В САКРАЛЬНОМУ ДОМІ ПОЕТА

Крупка В. Химерник : поезії / В. Крупка. – Вінниця : Дім Химер, 2019. – 144 с. : іл.

Слововиражальне

Розумію, звісно, що не можна оцінювати поетичну книгу за тим, як віршар використовує лексичний ряд з рідномовної стихії, бо в гонитві за колоритним слівцем можна упустити щось важливе. Але нічого із собою вдяти не можу. Перекоаний, що версифікатор без цікавих буквосполук ніколи не висловить неординарного розмислу.

Підтверджує це: «Химерник» – третя книга у творчій біографії вінничанина Віктора Крупки. Гортаєш її і здається, що сприймання поринуло у море словодивовижі: «ніжнодолоння», «світлосюрчання», «злощастя», «веснонародження», «передтишшя». А ще ж маємо такі «блискітки» як «рожевоокулярно», «сонноструннтя», «надсуть»... Разом з рідковживаностями та діалектизмами типу «вічники», «марище», «шмаровидло» вони творять неповторність: «у передсвітті почерком зозулі стікаю в червень», «леліятому свою пристрасть – твій надкатарсис».

Найменувальне

Одне слово. Але дуже бентежне! Здається, що автор добровільно не хотів утікати з полону однослівності, коли вибирав назву для нової книги. Очевидно, що так і з'явився «Химерник»: незатерте літеросплетення.

І тут згадалося наступне. Свого часу Микола Тимчак дебютував «Співаницею». Маємо також «Посвітається» Павла Гірника, «Сологолос» Василя Рябого, «Лугини» Тадея Карабовича... Чи не вперше в найменнях звучали «Шахопоезія» (Анатолій Мойсієнко), «Сніголом» (Володимир Кравчук), «Остороги» (Микола Пшеничний)... Не буде, либонь, перебільшенням, що шляхом цієї називальної

оригінальності вирішив піти і Віктор Крупка, заперечуючи «Химерником» такі бентежності, як «Криниця», «Ріка», «Поезії», «Сонети», «Катрени»...

Ще один цікавий момент, який по-своєму доповнює вище мовлене: розділи книги теж отримали однослівні найменування: «Шкло», «Крик», «Тіні», «Пам'ять»: «Торкатися пальцями не миттєвостей часу, а музики...» Магія музики однослівності?

Формалістичне

У попередньому абзаці вжито цитату з верлібру, який завершує книгу. І не бачу в цьому чогось незвичайного. Адже досить часто верліброві сентенції додають книзі своєрідності: «цей вечір огорне шипшинно, торкнувшись вічності затаєних очей», «час розгорне листи й розпрозорені крила». А поряд з цією гарнотою сусідує традиційна силабо-тоніка. Але і в ній вистачає вдатностей: «сніг перші слова складе, руйнуючи апокрифи туги, здолає закостенілу хокову міру»; «тече жасмин, а з ним течу і я».

Звісно, хотілося б більшої присутності у книзі білих віршів, сонетів... Не завадило б і звернення до поетичної мініатюри та маємо те, що маємо. Себто поєднання верлібристики і силабо-тоніки в модерновому обрамленні. По-різному можна це оцінювати, та давайте будемо реалістами. Хіба така сув'язь не характеризує поезію Олександра Астаф'єва, Василя Кухти?

Своєрідним формалістичним прийомом є відсутність епіграфів та присвят. Дехто, зрозуміло, скаже, що кілька їх прикладів все ж існує. Не заперечуватиму. Але одиничність не робить погоди.

Культурологічне

Згадки про епіграфи і присвяти змушують порушити питання про культурологічні акценти. Справді, в книзі маємо лише одне посилання на рядок Вікторії Гранецької і поезореквієм передчасно згаслому Василеві Мошуренку.

Орієнтація на малознані імена так багато говорить про самого поета, його спрагу до пізнання незнаного. Можливо, Пауль Целан і є більш знаним, але, на жаль, не широковідомим. Тому й епіграф з його твору на початку книги досить несподіваний і малопоширений прийом – промовистий: «голос, з якого зачерпуєш повний ковток».

Погодьмося, що щось містичне у цьому є. Як і в згадках про Фрейда і Родена, Рембо і Селінджера, Петрарку й да Вінчі. Напевно, воно присуще й казковим персонажам: Попелюшка, Кай, Перелесник, Мавка: «Три камінчики за пазухою не від Плавта... Три камінчики – для Попелюшки три горішки».

Метафоричне

Якщо виколупати зі скелі книги хоч один камінчик, про який уже йшлося, то перед нами у красі неповторності з'явиться образність мислення. І ще більше збагнеш, що віршар уміло експлуатує такі літературні тропи, як метафора, епітет, порівняння. Звернемося до першого розділу «Химерника», який йменується «Шкло»: «крізь нас протікає ріка гіпотетичних бажань», «вечір напивсь молока», «від туги прощання сам закурличу». Коли замислюся над цими та іншими вдатностями метафорики, то у свідомості починається незбагненна гра реалу й уяви. Вважаю, що так і має бути. Гірше, якщо почуття не озиваються.

Не приховуватиму, що такі ж відчуття залишаються зі мною, коли натрапляю на чарівності з інших розділів: «п'ємо, як любовне вино, та зовсім не зріємо», «повітря хоче говорити», «годинник марив мандрами у зорі нерозгадані».

Епітетне

Не раз задумувався над тим, чим причаровує поезія Віктора Крупки. І кожного разу серед чинників успіху називав епітетну точність й наводив цікавинки, яких вистачає вже в першому розділі: «архаїка зір», «цейтнот невідомості», «серця пребіла вишня», «весни ескіз», «тиша душ», «емоція сонця», «мегапростір флешки»... І це лише маленька частка епітетних

цікавинок зі «Шкла». Уважний ознайомлювач з цією рецензією, безумовно, помітив, що автор зробив наголос на незвичайних епітетах. Та у «Шклі» побутують і звичності: «високі сни», «алюзії міста», «паперові сніжинки», «червнєве небо». Але й ці несвіжості позитивно сприймаються за рахунок доречної контекстової гри.

До чого веду? Епітети можуть бути звичними і незвичними. Але автор зобов'язаний їх уміло поєднувати. Зрештою, щось таке маємо в наступних розділах: «щезань крило», «щира весна», «весни падолисти», «тиша пелехата», «гілки прощання», «глибокий вечір»...

Порівняльне

Метафоричність та епітетність мислення... Автор цих рядків не претендує на всеохопність думок про них. Це виглядало б дуже наївно. Кожен мислить по-своєму. Тому й переконаний, що мої роздумування вкриті барвою суб'єктивізму.

Та не розвиватиму цю теорію далі. Навіщо, коли усе, мабуть, є зрозумілим. Лишень доповню. Це (принаймні так гадаю) стосується й такого тропу як порівняння. Хоча його взірці говорять про неодновимірність. У «Химернику» чи не найчастіше можна угледіти прості порівняння зі сполучниками: «половіє зрілим, як сіно, хмелем», «вітрів чарунки, немов галерники», «блукаючи у музиці, наче дим», «зникаю десь між «знаю» і «не бачиш» в нічному місті, мов німе вовча».

У книзі поряд з цими прикладами тропу побутують прості порівняння без сполучників: «ніч і сонце – моєї тиші п'яльця», «я з вами, мамо, я – ваше щастя», «ми – птахи земні», «зими немає – то карма». Можна було б і далі цитувати, але й так, неозброєним оком, видно нетрадиційність слововираження...

Або згадаємо про наступний нюансик. На багатьох сторінках книги бачу несподівані словосполуки типу «промені-мудреці», «рани-грані», «виклики-досвіди», «туга-межа», «борги-стебла»... Непростість. З одного боку, можна дорікнути

авторові за використання такого прийому. А з другого? Не бачу доцільності в охаюванні, якщо в результаті виходить чарівність. За прикладкою, з лінгвістичної точки зору, видніється неординарна порівняльність: «привид-сад», «тіні-стигми», «дотики-кошари», «дощі-тонкосії», «голос-сновида»...

Наволоосвітнє

Усі ці метафори, епітети, порівняння прозоро натякають, що автор «населив» свою книгу рослинами і деревами, звірами і птахами, зорями й іншими небесними світилами. Проілюструємо це за допомогою цитат із розділу «Пам'ять», який завершує видання: «журавель не злітає у небо, бо небо поруч», «між нами – мольберт і зовсім трошечки сонця», «крізь стиглу сутність маминих жоржин»...

Опісля цього вже не дивуєшся частій присутності прикмет наволоосвітня: «червневе небо в чебрецях», «блукатиму поторочєю поміж кленами», «за зарічком в туман впряглися коні», «ластівки між мною і незахищеним гніздом», «втомилась думка – зорі гомонять», «снами буду писати, а сонцем – читати».

Навіть складається враження, що без таких деталей поетика вінничанина втратить свій шарм.

Барвисте

Та не тільки вони позбавили б вірші чару. «Химерник» по своєму райдужать кольорові екстраполяції: «блукають, як тіні, німіють і сіро пливуть», «небо лишень на дещицю синє», «тобі всміхаються пребілі лілії», «на червоний перейду хоч раз», «крила блакитні травам дали», «беззастережно урочить схимних, зелених волхвів»... Поетична барвистість затягує у свій вир. Зрештою, процес омивання сприйняття поетичною кольористістю тільки робить тексти чарівнішими.

Ще більш виграшною стає така позиція, коли опиняємося перед випадками поєднання барв у віршованих екстраполяціях кольористості: «трава блакитна, зелене небо», «ще й прожилки

жовті, червоні», «розгадуючи тайни червоно-сірі».

Мова про кольорові екстраполяції з'являється перед читальниками і в дещо несподіваній іпостасі. Виявляється, що про неї мислиться і тоді, коли вона зримо відсутня: «падає листя у млявий туман – щем осіда на печаль», «птахи хай голосять над морем, черкають його і тікають в розхристаний обрій».

Поєднувальне

Мені здається, що з попередніх абзаців висновковуєш, що і як міг сказати автор. Але не хочу ще раз доводити це за допомогою мандрівки у тематичні пласти. Адже було б цілковитим абсурдом виокремлювати громадянські чи філософські поезії, пейзажну чи інтимну лірику. У «Химернику» їх не існує в чистому вигляді, хоч такі тематичні нашарування пронизують ошатний друк.

Абракадабри тут немає ніякої. Радше є підстави говорити про логіку у вираженні думки. Промовляння поєднуванням мотивів. Приміром, у вірші «Стежка навтьоки» превалюють кольори пейзажності: «і у чеканні бере воду мама». Але автор не міг оминати громадянської мелодії: «став розпрозореним, справжнім, безмірним – знову знайшов свою Україну».

Припускаю також, що ота сув'язь тематичності призвела до появи твору «передчуття того, чого не знаю ще», де химерно переплелися філософія і пейзаж. Щось таке маємо і у вірші «коли немає слів», у якому, правда, переважає пейзажність.

А тепер від цієї конкретики перейдемо до погляду на проблему з котурнів поєднувальності. Нагадаємо, що вони не вигадка аберацийної сьогочасності. Якщо зазирнути в історію вітчизняної літератури, то вона там була давно. Згадаємо хоча б Євгена Плужника, Євгена Маланюка, Леоніда Первомайського... Та й сучасна література багата прикладами: Анатолій Ненцінський, Віктор Палинський, Василь Кузан... Віктор Крупка молодший від них і по-своєму тягне нитку з клубка поєднувальності, позбуваючись «застебнутості думки на всі гудзики в мундирі особистості», яка через різні причини

була характерною для багатьох його попередників. Хіба не втішно?

P.S.

А завершити ці нотатки хочу деякими біографічними акцентами з життєпису самого поета. Думаю, що дуже доречними в контексті вищевомовленого. Отже, Віктор Крупка народився в одному із сіл Вінниччини. Йому – 43 роки. Кандидат філологічних наук. Автор трьох поетичних книг. Член Національної спілки письменників України. Живе в обласному центрі.

Подумалося, звісно, що сув'язь сільської і міської свідомостей флюїдить у його віршах, витворюючи химерну дивовижу. І, зрозуміло, дуже прагнеться, щоб вона ще більше промовляла в наступних книгах, суміщуючи темарійність і слововиражальність.

*Ігор Фарина,
м. Шумськ на Тернопільщині*

Поетична збірка «Химерник» Віктор Крупка видавництва Дім Химер почасти справляє враження пульсуючого аритмічного калейдоскопу, в якому ти йдеш за різноманітними орієнтирами: на зорі, на дим, на весну в нескінченні череді пір року чи на дзвінок опівнічного трамваю, який волею випадку заблукав у зовсім незнайомому тобі місті. Ти йдеш на звуки пристані, яка окреслює річку та на її дзвінку течію сплетіння неба, полів та лунких кольорових спогадів напівтиші і напівбажань, які ось тут на порозі ліричного героя-химерника. Ніби ось час має зупинитися, але поезія змінює декорації, сягає інших глибин та інших тіней - поезія в устах химерника надто неслухняна, надто хлопчача і стрибає одразу в осені, стрибає в пашу тигра, де його слина ніби тисячі дзеркал перетворює багрянний листочок на вічний окраєць вечірнього горизонту. Тисячі і тисячі - в поезії Крупки немає місця числам, тут музика нарівні бореться із смаком нічного сонного повітря, тут аритмія, тут колюча рима, тут ритм швидкого бігу таким чистим світом, що гріхи позбавлені коріння й вродженості, що гріхи тут - одяга не того розміру, аби гіркота затьмарила погляд. Крупка рафінує буття, а читач лише чай, який підхопить слова у зимню закадрову віхолу, у течії безчасся і ось твої гріхи вже завеликі для тебе, і молитва розширює вечір у вічну любов до terra incognita...

*Сергій Рибницький, письменник,
Вінниця*

ХИМЕРНИК... У ТИШІ
(експромт-рецензія на поетичну збірку Віктора Крупки
«Химерник»)

*Крупка Віктор. Химерник: Поезії / Віктор Крупка. –
Вінниця: Дім Химер, 2019. – 144 с.: іл.*

Неподалік густого-прегустого лісу, що вже сотні й сотні років тримає на своїх широких мужніх плечах блакитно-сіре небо, у невеличкій усамітненій хатині живе собі Химерник. Попри все на світі він любить тишу, тому й побудував домівку якнайдалі від людей. Родичів у нього мало, та й живуть вони у поспішному, вічно заклопотаному місті. Його навідують рідко, раз у декілька років. Та Химерник цьому тільки радий. Ніхто не заважає йому прокидатися разом із соковитою вранішньою росою, потягуватися із усміхненим променистим сонцем, вдихати запах свіжого продезінфікованого лісом повітря.

Найбільш за все Химерник полюбляє дощ. Він радіє йому, наче дитина. Сміється, коли маленькі круглощокі краплинки сідають на носа, лоскочуть уже немолоді, але дбайливо доглянуті щічки, заглядають у вічі, наче закликають смакувати життя. У такі миті він думає собі: «... тільки сміх цього дощу // химерить душу / бо немає тіла». Йому віднедавна здається, що він безтілесний, бо живе лише почуттями, тим, що і як відчуває, чим переймається його серце. Химерником він є і в душі.

Коли до нього приїжджають племінники, він перетворюється на маленького грайливого хлопчика, лоскоче їх, бігає за ними, сміється досхочу. Досі перед очима вередливе маля, яке «сміється собі / усміхається», а в нього від цього «душа молодіє // вертає до мрій і до весен». Ці спогади викликають усмішку на обличчі: «... сміюся / хай буде по вінця // від щастя чудним // і хай все навколо // дивується і посміхається». Як тільки вони їдуть, він знову поринає у тишу. Бере в руки олівець і записує свої думки:

*лише пілігрим я, смиренний і схимний,
нап'юся чуттів із джерел неозорих.
розкраю у щемі молитву скориму –
і небо мене на миттєвість пригорне*

Бувало, згадує свою кохану, з якою не судилося поєднати долі.

Вона, напевне, вже має сім'ю, втішається маленькими внучатами, а він тут, у цьому Богом забутому селі, сидить за столом, перечитуючи поживклі від часу листи до неї. А ось той, котрий написав після того, як вона його покинула і переїхала у «живе» місто: «між нами – непевний сніг / легший за спомини // листопаду далекого// я візьму його у долоні і жмені // дивитимусь довго-предовго // блукатиму поторочєю // поміж кленами // не закінчивши // пунктири // дороги». А було ж... Було:

*два цілунки світів умлівають у подиху,
у неймовірності, в найглибшій заводі.
спокуса морелей у тендітному дотику.
спокутую її небавом,
даруючи митям винагороду,
рукам – відчуття морелей і ніжності,
Маргарито,
я не твій майстер, радше – Зорро
і... вітер.*

Інколи жалкує про те, що не давав можливості Їй приголубити себе, поцілувати, все відганяв він себе, наче чогось боявся. Казав: «... не руш мене // я в обрях// промінні// теплім голосі// інакший / інший / з тінями / та лиш з одним веслом // не руш мене // я дихаю / живу у цьому космосі // кущем / травою / деревом і щирою весною». Якби сьогодні хтось запитав його: хто він, то відповів би: «я озиваюсь на ймення тиша». На запитання, чи має друзів, сказав би, що до нього «... у гості приходять вірші...». Химерник...

Він не любить міста. Не те, що не любить, просто не розуміє. Ще молодим Химерник часто гуляв його шляхами,

милувався ліхтарями у вечірньому парку, пив філіжанками каву, смакував морозиво. Але місто ніколи не було його другом. Щось відштовхувало його від нього, в душі здіймався смерч, гризло відчуття зради. Але якої? Не знав. Не знає досі...

Село прийняло його, як свого. Тут він «... достоту дитинний і трохи кумедний». Тут він химерник.

*Альона РАДЕЦЬКА, письменниця,
Хмельницький*

*Слово про слово
ДОЛАННЯ ЧАСОНУРТУ НЕСКІНЧЕННЕ*

Крупка Віктор. Хліб для янгола [текст] : поезії / худ. І. З. Токарська. Луцьк : ПВД «Твердиня», 2020. 112 с.

Порівнюю цю книгу з «Химерником» – попереднім виданням Віктора Крупки. І опиняюся у полоні непростоті. Той друк, про який писав на початку 2020-го, сподобався образністю мислення, неординарністю вираження. Та водномить відчувалася якась недовомвленість. Проте не робив з цього проблеми: по-перше, якщо у віршах є все зрозумілим, то вони ніколи не стануть «хлібом» для розуму, по-друге, та іншість – свідчення творчого пошуку, який повинен увінчатися успіхом.

«Хліб для янгола» підтвердив це. Як на мене, то він цілісніший за «Химерника» і засвідчує бажання розпросторюватися в поезомисленні і творити портрет душі ліричного героя на помежів'ї модерну і традиції: «...ти народжений лицедієм для води-пам'яті / чекаєш, наздоганяєш, зусиллями стираєш дати / і самоту, сто разів приручену і розіп'яту» («проти»).

Неприручені вірші розіп'ятої самоти... Саме вони стають такими через небанальність дій «населення» книги, до якого належать рослини і дерева, звірі і птахи, зірки і небесні світила: «витерти межу між дощем / і черешнею» («передчуття»); «лев-самітник забуде про втечу» («птахом гінким»); «нехай болить / журавлями / тобі ця земля / аж за овиддя» («ти із прибудд»); «у листопадах мерхлих павутин / німую до зірок» («крізь утечу»); «відточить камінь сонця струни» («березова кров»). Ці та інші чарівності мешканцевого плану помітно виграють за рахунок використання метафор, порівнянь та епітетів. Але така тропіка присутня і поза цими оновленнями.

Проілюструю це прикладами. І насамперед згадаю про метафори: «у серце внадився дощ» («заячі мрії»); «налий мені моху по вінця у подих» («литимусь»); «розплутаєш нитки мовчань» («березова кров»). Не бачу доцільності спеціально добирати цитати для підтвердження думки, бо цей намір на друзки розіб'є багатство метафорики: «інколи сам собі ставиш в зіниці щонайміцніші ґрати» («навстіж»); «зирить ув очі оця поміжлюдська пустка» («за асфальт руками»); «день стікає по тілу, як негамовна вода» («повертайся»). Остання цитата показує, що метафори можуть існувати разом з порівняннями, які їх увиразнюють. Та порівняльність знакує друк, і тоді, коли літературний троп віддаляється від поєднуваності, хоч і не надто. Окрім того, з'являються підстави говорити ще про один момент. Віктор Крупка пропонує шанувальникам віршованого слова неодновимірні взірці цього літературного тропу. Звісно, серед них переважають порівняння зі сполучниками *як*, *мов*, *ніби*, *наче*: «казки, на які не чекаєш приходять, як сни» («упізнаю»); «оцей відбиток, наче тонкий рубіж / коротких минань і миті» («бути між»); «бо істини неначе тіні ці» («пів сполоху»).

А поряд з ними вільно почуваються порівняння без сполучників: «будь-який борг – майже аритмія dokonana» («за асфальт руками»); «два листочки – два мандрівники» («приязнь осені»), «ця музика – / моя розрада і моя спокута» («вір-не-вір»). До цієї гарноти додаються і порівняння, в яких віршар

суміщає обидва підвиди цього тропу: «днище дня – як мишача дірка» («межи скронь»); «погляд – немов спокійний травневий дощ» («квітка»); «незникомість усотуєш, як Соломон, – / віддаєш вузликам пам'яті» («передчуття»).

Та на цитуванні порівняльних чарівностей опісля цього не ставлю крапки, бо є ще один підвид літературного тропу. Мова піде про слова з прикладками: «літери-втікачі», «грані-руки», «миті-фільми». Цей спосіб порівнянь використовує багато версифікаторів. Але Віктора Крупку вирізняє з-поміж них відмова від звичності. Хіба не мислиться про таке, коли читаєш про «воду-пам'ять», «видих-сіль»...

До літературних тропів належать й епітети. Їх, між іншим, віршар експлуатує часто. І не тільки у текстах, а й у назвах творів, зокрема «склянка світла», «контури кори», «випнутий страх», «березова кров», «мрії крила», «приятнь осені». І немає нічого надзвичайного в тому, що найменувальна епітетність спонукає до більшого зацікавлення словотворами у версифікаціях «контури розмов», «риштування весни», «міжребер'я ожинове», «осінні фігури полів», «лоно оселі», «терпкі провини».

Якщо вчитатися у ці тропи, то неодмінно починаєш думати про неординарність поезомислення автора. Мені здається, що за них агітують і кольорові екстраполяції. Їх, до речі, є небагато у книзі, і вони нерідко поєднуються. Але слова про кількість – заперечення оригінальності: «птах-одинак лишився на руці / сам сірий-сірий, / а душа білісінька» («так, як уміє»); «до свіжих зелених барв / додати гарячих» («незрячим»); «сивий чоловік не зриває маленьку квітку» («квітка»); «що ллється з подиху зимного, на правду, червона кров» («не втечеш»); «ти огорнув себе довготривалим чор-/ним і білим» («чорним і білим»); «повертайся у подихи, у зеленавий подих» («повертайся»).

Скупість кольорових екстраполяцій – ознака друку. Та, либонь, не варто бачити у ній ваду. По-перше, ніхто не може передбачити (і автор також) майбутнього руху поетичного мислення у цьому керунку. По-друге, за нею може приховуватися пристрасть до одного кольору, який в уяві

автора спроможний замінити версифікаційне багатобарв'я. Віктор Крупка вибрав саме такий шлях. У цьому неважко пересвідчитися, «куштуючи» «хліб для янгола»: «повертайся до мене пребілою птахою» («повертайся»); «грім на білий цвіт / беззастережно ліг» («помовч»); «біло-пребіло облизує його страх» («квітка»).

Говорю про екстраполяції, гадкуючи над ословленням барв. Але кольоровість може бути й прихованою, створюючи уявою зриму картину: «спалили опудало літа / на картоплинні» («по пам'яті»); «торкнулись руки тишини сосни» («намолені»).

Але тиша і щасливість сприймання приходять не тільки з кольоровими екстраполяціями. Стишує і якимось по-особливому розпрозорує душу присутність богошукальницьких мотивів: «Бог старезний взяв тебе на руці» («скраю»); «і предобрий такий, наче Бог» («птахом гінким»); «хоч, як сніг, усміхався щоранку Богу» («гра»). Навколо оцієї божості окремих поетичних строф, мабуть, можна гомоніти багато. Але зачеплю лише одне питання – органічність слововиявів.

Доречність і природність є і в культурологічних аспектах: «сьогодні Бетховен уздрів глиб очей, / завтра торкнешся Вагнера» («єдина струна»); «скрижалі такі невблаганні... / їм сниться Шекспір» («росте»); «аби навіть натяку не було на подих Платона» («убиваєш»).

Та розмова про культурологію у «Хлібі для янгола» має ще один аспект – творчі перегуки. Тим паче, що вона є актуальною в цьому випадку. Скажімо, у «Хлібі для янгола» Віктор Крупка оспівує місяць, як небесне світило: «сонатою місяця тільки обтерти чоло» («густа пастораль»); «вглядається місяць... не варто, не варто / знати, що він – віщун» («залиш мрію»); «услід за місяцем, / щоби не поспішати, / осягати данності фрагмент» («конттури кори»).

Прочитав ці рядки, і згадалися висловлювання незабутнього Богдана Ігоря Антонича: «шалений місяць – мрійний тенор»; «це місяць – молодий музика»; «Карузо ночі – тенор місяць». Тему співучого місяця продовжують і сучасні поети. Приміром, Ігор Павлюк свого часу прорік: «Співає

місяць, мов бліда сирена». Чимало цікавих асоціацій з використанням архетипу ночі можна знайти у віршах Олександра Астаф'єва і Василя Кухти.

Чи таке. Коли писав про епітети у книзі вінничанина, то хотів свій перелік доповнити «голосом дощу». Незважаючи на несвіжість образу, він таки манить контекстом: «чуєш голос дощу, що завмер на пелюстці одній із тисяч» («навстіж»). Гадаю, що авторові вдалося відтворити несподіваність. А образ «голосу дощу» від Світлани Короненко (так вона у 80-х роках минулого сторіччя назвала книгу) дозволяє говорити про неперервність творчих перегуків і дальшого розвитку цього методу у вітчизняній поезитворчості.

Тут (дивлюся на усе зі своєї дзвіниці) є важливими два моменти. По-перше, нове поетичне покоління підхоплює у попередників те, що вартує уваги, по-друге, творчі перегуки, хоч ми не завжди бажаємо це усвідомити, має у собі ментальну складову. Бо те, чим живе український віршник, нерідко є незрозумілим для шведського чи румунського версифікатора.

Переконаний також, що з культурологічними аспектами цієї книги тісно пов'язується і фразеологія. Автор вдало обіграє усталені висловлювання: «кілька дрібочок солі насиплеш у душу» («до мудреців»); «вірую / в сон рябої кобили – / скепсис від того, / що на долоні» («вірую»); «листопадити буду з останніми нотами, / коли позаду відбринить / незаплановане «вір-не-вір»...» («вір-не-вір»). І, зрозуміло, що поетова увага до рідномовних поетичних багатств народжує власне крилатослів'я: «вічні ми – як діти-поторочі» («діти-поторочі»); «у / нас / немає / нас. / в / мені / нема / мене» («втрачаємо»); «рукою подати туди, де лежить рубікон» («Покрова»). Не приховуватиму, що про таку афористичність існують неоднозначні думки. Мовляв, не всім вона є зрозумілою, бо не завжди несе в собі звичну доконаність. Не смішіть! Якщо крилатослів'я є неодновимірним і не змушує задуматися, то воно стає не потрібним. Зрештою, поет відображає час, у якому живе, хоч і намагається зазирнути у майбуття.

Але питання про лексику цієї книги, мабуть, не варто обмежувати фразеологією й афористичністю. Та ще й тоді, коли віршар сам пропонує згадати про слововиявні тенденції. Своїми літературосплетеннями, зрозуміло. Адже чимало слівцець, які він використовує, позначені нелогічністю та рідковживаністю: «антидоші», «отченашить», «одзвуччя», «перестрах», «ретардований». А ще просяться до цього переліку: «помежів'я», «егрегор», «перекотивітер», «міжсвіття», «застовбуріти», «карбунок». Та, як не прикро, маємо і словесні «набутки». Мені здається, що вірш «над страхом» тільки виграв би, якби замість зросійщеного «костра» з'явилося питома українське «вогнище» чи «багаття». Таку ж осторогу викликає і «кострище».

Якщо досі про виражальність книги говорила конкретика у вигляді окремих словосполучень з неї, то зараз зроблю кілька узагальнень. В аспекті напряму руху висловлення думки Віктор Крупка шукає себе на перехрещенні традиції та модерну. А ще варто, либонь, згадати про блукання вираження між силаботонікою та верлібром. Додам сюди і прагнення висловити думку через відсутність прописних літер, що є характерним для сучасної версифікації.

А завершу цей відгук на поетичну книгу, яка сподобалася, розмислами про її назву та поліграфічне оформлення. Як на мене, наймення є цікавим і напрочуд точно передає почування автора: «оця таїна ще жива і розпрозорена – / усе, що було неперервним, роздерши. / збуваються вірші» («збуваються вірші»). Хіба не дають ці рядки поштовху для осягнення назви. Хоча обидва слова з неї письменники експлуатують не вперше. Згадаю хоча б «Хліб для розуму» Богдана Андрушківа, «Янгола самотнього неба» Світлани Антонішин, «Янголів над містом» Івана Гавриловича, «Янголам написані листи» Богдана Манюка... Неповторного шарму набула книга і за рахунок професійності ілюстрацій Ірини Токарської зі Львова та якісного друку від «Твердині» з Луцька.

Усе це, разом узятє, підштовхує до висновку, що вінничанин зумів знайти свою нішу у віршотворенні. Тому

віриться, що й далі триватиме щемливе зазирання у таїнність власної душі.

Ігор Фарина
м. Шумськ на Тернопільщині

КУДИ ВІДЛІТАЮТЬ ЯНГОЛИ?

З чим вони приходять до нас і на що сподіваються? Яка крихта, чи навпаки, яке безмежжя потрібно їм для існування? Такі запитання постають перед читачем, щойно в його руках опиняється збірка відомого вінницького поета Віктора Крупки «Хліб для Янгола».

Химерний абрис зітканий з сонячного проміння та зеленавого неба, пронизаний фіолетом духовності, народжує роздуми і натякає...

У кожного з нас свій Янгол, кожному він оберіг і надія.

Перегортаю сторінки збірки. Щось зупинить погляд, зачепить душу. Мудрість і щирість, випереджаючи грайливість і необачність, серед самотніх міркувань автора ведуть сторінками, спиняючи, повертаючи до попереднього, який ще не зовсім окреслився баченням поета. А можливо, то озивається свідомо утаємничена реальність:

я наодинці... без дверей.

Позаду час застиг далеко

Нап`юся шурхотів і смерку («**НАОДИНЦІ**»).

Чи не той шурхіт янгольських крил у смерку протистоянь бідам закриває безпритульну душу від лихого ока, накидаючи на неї флер імлі?

У тім коконі невпевнених сподівань є мить для видиху. Мить, коли полегшення нарешті підводить ризику, або піднімає планку.

Хто те бачив? Лише той, хто самотою зцілює недолю, кидає виклик і долає...

Наодинці людина відверта зі своїм істинним «Я», тут вона може оголити душу без остраху й спонукань.

Діалоги з власною душею – береги невідкритих досі островів. Тільки тут виринає з півсвідомості

несподівано свіжа образність, зупиняючи подих:

Я наодинці зняв цю плоть... («НАОДИНЦІ»)

Крізь втечу повертаюся назад.

Німую до зірок... («КРІЗЬ УТЕЧУ»).

Небо завжди вказує саме той доленосний шлях, який ескізно вмовстився в долонях. Втрати і здобутки наповнюють душу, оновлюють і збагачують. Як часто ми біжимо за тим, що нам не належить. Оту б зіроньку до ніг, а вона затріпотіла, засяяла падаючи, і згоріла уцент. Втекла до загибелі, щоб осліпити новим, ще яскравішим спалахом когось, але не нас.

У пошуках незбагненого і невідомого народжується коловорот прозріння. Крізь призму випробувань спокусою і втратами ми усвідомлюємо те, насправді цінне, заради чого ми приходимо в цей світ. Звідки почнеш свій шлях, там і закінчиш, визираючи прощу.

Обшарпані чи у розкошах, як вже вийде, повертаємось назад, до першоджерел нашого усвідомлення сенсу буття.

Вражає спорідненість літературного героя з природою, домівкою, що тісно пов'язує його з високими пориваннями до Того, хто йде назирці все наше життя.

Навчи мене, хато, бути вірним і мудрим.

Бо за мною назирці Він... («НАВЧИ»).

Якщо навіть один-єдиний рядок, народжений невгамовною душею автора, розширить обрії світобудови, то й тоді варто читати, щоб вишукувати другий, третій рядки...

Ляжеш між зірок шорсткий і куций («СКРАЮ»)

Вдумайтесь, які філософські вирування хороводять отут, що навіть наймізерніша комаха наповнюється прадавньою могутністю слова.

З Нього все починалось. Ми всі Його діти. Десь на самісінькому краю буття, перехресті між БУЛО І БУДЕ, приходиться осмислення нашої унікальності і самотності в

очах Творця, бо Він дає нам шанс з'яви не просто так. Ми приходимо у світ пізнавати, помиляючись і падаючи, щоб піднятися.

Господь своєю негасимою любов'ю захищає нас від нас самих.

Не рахуєш вже давно до ста.

Бог старезний взяв тебе на руці («СКРАЮ»).

Лейтмотивом бринить мелодія приреченості, самотності у натовпі. Нема більшої самотності, як ця. Коли навколо зубожіла і байдужа юрба, навіть веселка тьмяніє, втрачаючи кольори. Незмінні лише два з них во віки і прісно.

Протистояння чорного-білому і навпаки, контрастним мазком поетичного задуму, вимальовує ескіз людського існування. Можна спалити світло і воно неодмінно перетвориться у чорний дим минувшини, який виїдає очі скорботою за білим світом, залишеним у потойбіччі. І що потім? Де той день, те сяйво, що дарує надію душі тоді, коли чорна, як дьоготь, ніч хлюпоче у венах тугою спомину і каяття?

Спалиш...спалив би іще та немає вже що.

Дихаєш ніччю. («ЧОРНИМ І БІЛИМ»)

Спонукає до роздумів і образ дзеркала, який часто зустрічається в поезії у багатьох, але отут воно свідомо викривлене волею автора, бо часто, занурюючись у споглядання себе самих, ми не бачимо справжню сутність, а лише те, що змогли побачити і відчути. Якщо спотворення дзеркалом нам не до душі, а так хочеться думати, що ми особливі і куди кращі, то може десь його лаштунки поневолюють оте істинне «Я», до якого ще треба не одну життєву стежку витоптати? Придивитись, зрозуміти, випестувати і навчитись прощати. Самих себе. Бо не все те, що темне і недалуге підлягає осуду, це лише одна з двох сторін буття.

Ковток п'ятьми увиразнює чистоту і красу білого світу, велич людської Душі, веде її за руку у безсмертя та пізнання тернистими звивистими стежками:

І ти продовжуєш шукати,
де оселився Бог («ДЕ ОСЕЛИВСЯ БОГ»)
і куди відлітають Янголи?

*Ліна Ланська, письменниця,
Чернігів*

Ректор університету Наталія Іванівна Лазаренко

Рідна кафедра української літератури

Шевченкова весна як джерело насаги

*У вирі творчих зустрічей з
Іриною Зелененькою та Сергієм Рибницьким*

На зустрічі з Володимиром Яворівським

На фестивалі Острів Європа з Катериною Калитко й Сергієм Татчиним

*На конкурсі імені Леся Мартовича разом із друзями-письменниками
Василем Мошуренком і Євгенією Юрченко*

На презентації книги Юрка Іздрика

Простір на двох у колі друзів-митців

*Поетична осінь Володимира Забаитанського і лавреати премії
імені В. Забаитанського
Петро Перебийніс, Анатолій Кичинський, Валентина Сторожук*

З працівниками університетської бібліотеки

Презентація книги

Родина на презентації книги

З «вітрилівцями»

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Баган: О., 13
Борецький: В.В., 23
- Вешелені: О.М., 17, 18
Віннічук: А.П., 13, 14, 18, 22
- Гальчак: С.Д., 15
Гнатюк: Н.Ю., 19
Голотов: О., 12
Горлей: І., 16, 23, 24
Городинська: В.В., 9
Гром'як: Р., 12
- Дзюба: І.М., 13
- Жила: С.О., 12
- Зелененька: І., 19, 20, 22, 27,
30
Зінько: Ю.А., 14
- Іваницька: Н.Л., 9
- Каменюк: М., 30
Кашуба: Т., 31, 34
Козицька: Т.С., 28
Костюк: А.В., 8
Криворучко: О.І., 14
Крупка: В., 8, 9, 10, 11, 12,
13, 14, 15, 16, 17, 18, 19,
20, 21, 22, 23, 24, 25, 26,
27, 28, 30
- Куцевол: О.М., 12, 13
- Ланська: Л., 20, 66
- Мацько: В., 17, 18
Міхалевський: В.Ц., 27, 28
- Небеленчук: І., 20, 30
- Подолинний: А.М., 12
Поляруш: Н.С., 11, 13, 18,
20, 22
- Рабенчук: В.С., 13
Романюк: І.М., 14
Руснак: І.Є., 11, 13, 14, 15,
16
- Свистун: В., 30, 35
Семенюк: Г.Ф., 10, 11
Стебелєв: А.В., 28, 29
- Ткаченко: В.І., 18, 20, 22
Ткачук: М., 12
Токарська: І.З., 28, 57
- Фарина: І., 30, 53, 63
- Хмелівський: В., 7, 19, 31,
43, 46
- Яковенко: Т.В., 11

Зміст

1. КОЛИ ВЖЕ ТИ НАЛЕЖИШ СВІТУ...	4
2. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ	8
3. РЕДАКЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	22
4. ПОЕЗІЯ	23
5. ПРО В. П. КРУПКУ І ЙОГО ТВОРЧІСТЬ	30
6. ПРО В. П. КРУПКУ В ІНТЕРНЕТІ	31
7. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОЕТИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ	32
ВІД НАДЛЮДИНИ ФРІДРІХА НІЦШЕ ДО НАДЛЮБОВІ ПАНА КРУПКИ	32
ПРО ЗБІРОЧКУ ВІКТОРА КРУПКИ «ТИХА НАДЛЮБОВ»	35
СПРОБА ОСМИСЛЕННЯ КНИГИ ВІКТОРА КРУПКИ «ПРОЗОРИ»	36
«ПРОЗОРИ» ВІРШІ ВІКТОРА КРУПКИ	40
ВІКТОР КРУПКА: «ВІДГУКУЮСЯ НА ІМ'Я ХИМЕРНИК»	44
СЛІВ ДИВОВИЖЖЯ В САКРАЛЬНОМУ ДОМІ ПОЕТА ХИМЕРНИК... У ТИШІ	47
ДОЛАННЯ ЧАСОНУРТУ НЕСКІНЧЕННЕ	57
КУДИ ВІДЛІТАЮТЬ ЯНГОЛИ?	63
8. СВІТЛИНИ	67
9. ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК	75

ДЛЯ НОТАТОК

**КРУПКА
ВІКТОР ПЕТРОВИЧ**

СЛОВО ПРОМОВИТИ, ЯК РОЗДІЛИТИ ХЛІБ

біобібліографічний покажчик

Серія «Педагоги Вінниччини»